70 STU

PERIODIKUM SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Akademický rok 2007–2008 apríl

Ročník XIV. / XLVI./

8

SPEKTRUM

[2] Veda, technika a umenie na STU

[8] Noví docenti

[9] STU a SPP podpísali dohodu

[10] Deň učiteľov

[10] Absolvent STU a prax

[11] Vedenie univerzity navštívilo MTF

Vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave,
Vazovova 5, 812 43 Bratislava,
tel.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: spektrum@stuba.sk

SPEKTRUM 8

OBSAH

1 Kolégium rektora STU INFORMUJE
1 Vedenie STU INFORMUJE
2 Akademický senát INFORMUJE
2 Veda, technika a umenie na STU
8 Noví docenti na STU
9 Dohoda medzi STU a SPP
9 Získaj svoju odmenu!
10 Deň učiteľov
10 Veľtrh pracovných príležitostí Absolvent STU a prax
11 Návšteva rektora STU a predsedu AS STU na MTF STU
11 FA Šanca alebo príťaž – finančné zdroje u Európskej únie?
12 FA Študentská architektonická súťaž – Pavilón M. R. Štefánika
13 SvF CONECO – prehliadka ľudského umu a technickej dokonalosti stavbárov
14 SvF Výstava fotografií Pamiatky v obnove II. – staré drevo
15 SjF Projekt „Strojárska olympiáda 2008" na Strojníckej fakulte STU
16 MTF Konferenčná kultúra jazykových sekcií ŠVK na MTF
18 FIIT ProFIIT 2008 – finále súťaže pre stredoškolákov
19 JUBILANTI Profesor Rudolf Briška – významný národohospodár
20 ŠTUDENTSKÉ OKIENKO EASA alebo spájanie sa mladých architektov v Európe
22 Veľvyslanec USA navštívil našu univerzitu

SPEKTRUM STU
Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;
Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;
Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;
Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;
Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Šéfredaktor: Dušan Petráš
Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová
Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško
Grafická úprava: Ivan Páleník
Redakčná rada: Pavel Čičák, Kvetoslava Ferková, Maroš Finka, Martin Halaj, Miroslav Hutňan, Gabriel Juhás, Valéria Kocianová, Ivan Páleník, Dušan Petráš, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Eva Troščáková.
Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.
Registrácia: MK SR 1334/95. TS: 09. ISSN 1336-2593.
Nepredajné. Uzávierka čísla: 4. apríla 2008.
Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Kolégium rektora STU INFORMUJE

Rokovanie KR STU bolo v dňoch 17. a 19. marca 2008. Kolégium rektora sa zaoberalo nasledujúcimi témami:

Štipendijný poriadok na STU a kritériá mimoriadneho štipendia na STU. KR STU prerokovalo a schválilo s pripomienkami písomné materiály predložené k týmto bodom rokovania. Riešia tvorbu, štruktúru štipendijného poriadku na STU a podmienky resp. kritériá na poskytovanie štipendií študentom STU. Materiály boli predtým prerokované a odsúhlasené na porade prodekanov. Mimoriadne štipendium môže udeliť rektor STU na základe návrhu člena akademickej obce. Uvedené materiály sú pripravené ako smernice rektora STU.

Štatút ceny rektora STU. Prorektor J. Kalužný predložil písomný materiál k tomuto bodu rokovania, ktorý pokrýva svojou pôsobnosťou všetky tri stupne vysokoškolského štúdia. Obsahuje podmienky na udelenie tejto ceny, finančné ohodnotenie spojené s jej udelením, diplom a organizačné zabezpečenie.

Zásady výberového konania na STU. Materiál rieši celý proces výberového konania, tak na miesta vedúcich pracovníkov súčastí STU, ako aj na miesta profesorov a docentov. Je v ňom určené, kto je vyhlasovateľom výberového konania a aké má byť zloženie výberovej komisie. KR STU tento materiál po zohľadnení pripomienok z diskusie schválilo.

Transformácia Vydavateľstva STU na Nakladateľstvo STU. Prorektor D. Petráš predložil obsiahly písomný materiál a podrobne komentoval jeho obsah. Ambíciou STU je vytvoriť nakladateľstvo, ktoré by nielen vyrábalo učebnice a monografie novou tlačiarenskou technikou, ale malo aj vlastnú sieť predajní na fakultách STU, ale aj po celom Slovensku. Tým by sa vyplnila medzera, ktorá na Slovensku existuje, v oblasti nakladateľstva technickej literatúry. Vyriešila sa lokalizácia Nakladateľstva STU v budove STU na Vazovovej ulici v Bratislave. Transformácia bude mať viac etáp a začne sa s ňou už v tomto roku. Dekani fakúlt STU podporili zriadenie Nakladateľstva STU.

Výročná správa STU za rok 2007. KR STU prerokovalo a schválilo túto správu, ktorá bola vypracovaná podľa osnovy predpísanej z MŠ SR. Je dobrým informačným zdrojom pre čitateľa, obsahuje všetky dôležité údaje a zachytáva v podstate všetko dôležité, čo sa na STU v roku 2007 udialo.

Návrh na zriadenie Ústavu inžinierskych štúdií na STU a Organizačný poriadok obidvoch novozriadených univerzitných ústavov. Prorektor F. Janíček predložil na rokovanie KR STU písomné materiály, ktoré už KR STU prerokovalo, ale požadovalo ich dopracovanie a doplnenie. V predloženej podobe KR STU tieto materiály schválilo.

Rozdelenie dotácie STU na rok 2008. Dňa 19. 3. 2008 sa uskutočnilo mimoriadne rokovanie KR STU s jediným bodom rokovania – rozdelenie dotácie STU na rok 2008. Rektor STU informoval o zmenách v pridelení dotácie oproti minulému roku. Zvýšil sa napr. podiel zohľadňovania výsledkov vo vede na 30 %, zrušili sa koeficienty ekonomickej a personálnej náročnosti a boli nahradené jednotným koeficientom nákladovosti, zmenila sa dĺžka hodnoteného časového obdobia na pridelenie dotácie z 2 rokov na 10 mesiacov v roku 2007. Pri delení dotácie na jednotlivé súčasti STU na rok 2008 boli uplatnené limity maximálnych nárastov mzdových prostriedkov vo vzdelávaní o 15 % a vo vede o 23 %. Následne kvestorka STU podrobne informovala o rozdelení finančných prostriedkov na súčasti STU podľa jednotlivých kapitol. Dekan MTF O. Moravčík uviedol, že vznikol precedens, keď nárast mzdových prostriedkov pre jeho fakultu bol obmedzený umelým spôsobom na 15 %. Nespochybnil právo rektora STU urobiť takýto návrh rozdelenia dotácie. Použitý spôsob označil za demotivačný a preto zaujal stanovisko, že MTF STU nesúhlasí s takýmto návrhom delenia dotácie.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Vedenie STU INFORMUJE

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili v dňoch 3., 17. a 31. marca 2008. Vedenie sa okrem tém prerokovaných v kolégiu rektora zaoberalo nasledujúcimi témami:

Projekt výstavby športových areálov na študentskom domove Mladá garda. Prorektor F. Janíček podal informáciu o stave prípravy univerzitných športovísk na konanie Univerziády 2008. Multifunkčné ihrisko je hotové na 80 %, začalo sa s výstavbou futbalového ihriska a pokračuje sa s výstavbou šatní. Rekonštrukcii sa podrobujú aj telocvične a bazén. Informoval, že na univerziádu je už teraz prihlásených 760 športovcov, spolu s obslužným personálom asi 900 účastníkov. Práce by mali byť ukončené najneskôr do konca júna 2008.

Návrh lepšieho zabezpečenia hlasových telekomunikačných služieb na STU. Vedenie STU prerokovalo písomný materiál, ktorý prezentuje ponuku novej zmluvy s firmou Orange o poskytovaní HVPS pre STU s tým, že podľa nových podmienok by malo dôjsť k úsporám nákladov na úrovni asi 20 %. Prebiehajú aj rokovania s firmou T-Com. Vedením rokovaní bol poverený prorektor M. Finka.

Návrh na vklad a členský príspevok do „Slovenskej asociácie podnikateľských a technologických inkubátorov“. Prorektor R. Redhammer predložil písomný materiál, ktorý obsahuje všetky dôvody a potrebné kroky na vstup do uvedenej asociácie. Univerzitný technologický inkubátor STU tým získa zdroj relevantných informácií, tento krok pomôže pri odovzdávaní si skúseností vo viacerých oblastiach činnosti inkubátora, ale poskytne aj možnosti ekonomických výhod. Vedenie STU schválilo predložený materiál.

Výzvy na projekty zo štrukturálnych fondov. Jedná sa o projekty zo štrukturálnych fondov EÚ realizované mimo Bratislavského kraja. Prvá výzva na podávanie týchto projektov už bola uverejnená. Na STU môžeme podať len jeden projekt, a preto musíme stanoviť priority. Sú pripravené projekty MTF Trnava, ÚZ Gabčíkovo a ÚZ Kočovce. Prorektor F. Janíček upozornil, že peniaze môžu byť pridelené len na projekty s vyrovnanými majetkovými vzťahmi.

Analýza energetického hospodárstva STU a revízne činnosti na STU. Prorektor F. Janíček predložil na rokovanie vedenia STU analytický písomný materiál, ktorý mapuje situáciu. Obsahuje prehľad spotrieb jednotlivých energetických médií a náklady na ne za obdobie posledných 3 rokov, ako aj návrhy,

ktoré prišli z fakúlt STU na riešenie situácie. Navrhuje materiál prerokovať aj na KR STU a následne na AS STU. Revíznu činnosť navrhuje robiť centrálne pre celú STU.

Prihláška STU do programov Erasmus a Leonardo da Vinci na rok 2008/2009 (prorektor D. Petráš)**.** STU podala prihlášku na realizáciu mobilít študentov a učiteľov v akademickom roku 2008/2009. Žiadosť zahrňuje 95 študentských mobilít, 36 mobilít učiteľov a 30 praktických stáží študentov.

Regionálne inovačné centrum Trnava. Vedenie STU prerokovalo materiál „Regionálne inovačné centrum EAE Trnava", ktoré má byť založené v Trnave s partnermi VÚC a mestom Trnava. S navrhovanou štruktúrou projektu vedenie STU zásadne nesúhlasí a rektor STU poveruje prorektora F. Janíčka vedením ďalších rokovaní s partnermi o založení záujmového združenia právnických osôb s pracovným názvom „Regionálne inovačné centrum EAE Trnava".

Pavel Timár, vedúci úradu rektora

Akademický senát INFORMUJE

Akademický senát STU sa na svojom zasadaní 31. 3. 2008 zaoberal rozpočtom STU na rok 2008, časťou rozdelenie dotácie z MŠ SR, Výročnou správou o činnosti STU za rok 2008, Štipendijným poriadkom STU, zriadením Ústavu inžinierskych štúdií na STU a transformáciou Vydavateľstva STU na Nakladateľstvo STU.

K návrhu rozpočtu na rok 2008 vznikla na zasadaní senátu dlhšia diskusia, AS STU predložený návrh rozdelenia dotácie na súčasti STU neschválil a bude predmetom ďalšieho rokovania senátu. K Výročnej správe o činnosti STU za rok 2008 nemali členovia AS závažné pripomienky, správa bola schválená. Členovia AS STU schválili aj Štipendijný poriadok STU, ktorého predložený návrh má voľnejšiu podobu a umožňuje dekanom zohľadňovať ďalšie špecifické kritériá fakúlt.

Rektor STU oboznámil AS STU so zámerom vedenia zriadiť Ústav inžinierskych štúdií, ktorý bude zabezpečovať aktívnu propagáciu štúdia na STU a vyhľadávať možnosti na bilaterálne alebo multilaterálne dohody so zahraničnými univerzitami.

Vedenie STU chce transformáciou Vydavateľstva STU na Nakladateľstvo STU dosiahnuť nielen zabezpečovanie tlače všetkých typov technickej literatúry, ale rozvinúť aj edičnú činnosť, marketing, hľadanie sponzorov a distribúciu.

Viera Jančušková, tajomníčka AS STU

Veda, technika a umenie na STU

Slovenská technická univerzita v roku 2003 v súlade zo zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách zostavila svoj dlhodobý zámer rozvoja. V ňom definovala poslanie univerzity ako výskumnej univerzity poskytujúcej vzdelávanie na báze výskumu a tvorivej činnosti. Následne zostavila Koncepciu rozvoja vedy a techniky na STU, ktorú schválili príslušné grémiá, kolégium rektora a vedecká rada STU. Súčasťou koncepcie sú strategické ciele v oblasti vedy a techniky, priority rozvoja vedy a techniky, ako aj krátkodobý strategický plán na obdobie 2003 – 2007. V napĺňaní týchto cieľov univerzita pokračovala aj v roku 2007.

V súvislosti so začiatkom nového funkčného obdobia vedenia univerzity, ako aj vzhľadom na nové skutočnosti, bol v roku 2007 vypracovaný nový dlhodobý zámer rozvoja STU. Nový zámer rozvoja školy z veľkej časti reagoval na nové skutočnosti, z ktorých v oblasti vedy a techniky boli najvýznamnejšie nasledujúce:

- uskutočnilo sa hodnotenie univerzity Európskou asociáciou univerzít (EUA),
- začali sa prípravy na komplexnú akreditáciu STU,
- začali sa prípravy na čerpanie štrukturálnych fondov nového obdobia 2007 – 2013, najmä v oblasti Operačného programu Výskum a vývoj, ktoré prinášajú pre školu neopakovateľnú, priam historickú možnosť rozvoja.

Slovenská technická univerzita v Bratislave si v roku 2007 naďalej posilňovala pozíciu výskumne orientovanej univerzity. Výskum sa stal dôležitou súčasťou vzdelávania prakticky vo všetkých oblastiach, zvlášť druhého a tretieho stupňa vysokoškolského vzdelávania. Univerzite výrazne vzrástlo financovanie výskumu i grantová úspešnosť v porovnaní s inými slovenskými univerzitami. Obzvlášť treba vyzdvihnúť nárast finančného objemu grantov z Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV) a úspešnosť v medzinárodných výskumných i nevýskumných projektoch.

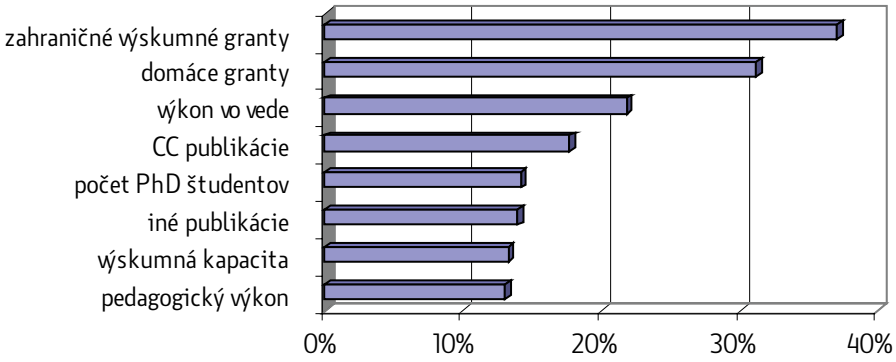

Graf 1: Podiel STU na výkone všetkých verejných vysokých škôl v rôznych parametroch.

Celkovo možno tiež konštatovať, že STU v oblasti výskumu dosahuje nadpriemerné výsledky v rámci slovenských vysokých škôl a v mnohých parametroch zaujíma s náskokom prvé miesto. Napr. v Šiestom rámcovom programe EÚ sa STU s 36 projektmi stala subjektom s najväčším počtom projektov tohto typu v Slovenskej republike.

Žiaľ, v porovnaní so zahraničím, aj keď len s krajinami Vyšehradskej štvorky, je celý rozpočet našej národnej techniky len zlomkom rozpočtov iných technických univerzít. Platí to aj po prepočítaní na jednotku výkonu (napr. počet študentov a pod.).

Výskumné aktivity a finančné zdroje

Všetky výskumné aktivity Slovenskej technickej univerzity sa realizovali na pracoviskách katedier či ústavov prostredníctvom projektov financovaných z externých prostriedkov. Podstatnou črtou uplynulého obdobia je dlhodobé podfinancovanie výskumu, predovšetkým výskumnej infraštruktúry, aj keď treba uznať určitý nárast prostriedkov v oblasti projektového financovania. Celkovo metodika rozpisovania dotácií vysokým školám z prostriedkov štátneho rozpočtu nedostatočne zohľadňuje potreby výskumne orientovanej univerzity a vôbec nezohľadňuje potreby technicky orientovaných odborov na prístrojové vybavenie laboratórií.

Výskum na STU bol aj v roku 2007 financovaný z viacerých zdrojov. Najväčším z nich bol štátny rozpočet. Má dve zložky, ktoré sú odlišné svojou povahou. Prvá zložka má charakter blokového grantu na vedu alebo ináč povedané „dotácie na vedu", bez bližšieho určenia. Druhou zložkou je

účelové financovanie, t. j. účelovo poskytované dotácie na konkrétne výskumné projekty poskytované prostredníctvom súťažných grantových schém. Treba poznamenať, že grantové schémy existujú aj vo vnútri systému financovania vysokých verejných škôl, a to VEGA, KEGA, MVTS a pod. aj mimo nich – ako napríklad Agentúra na podporu výskumu a vývoja – ďalej len APVV, (program štátneho rozpočtu označený 06K01 – APVT), či štátne programy výskumu a vývoja (06K0A – štátne programy výskumu a vývoja). Odlišné „programovanie" v rámci štátneho rozpočtu však nič nemení na skutočnosti, že všetky majú súťažný charakter a financujú len projekty, ktoré prešli určitým výberovým procesom.

Konkrétne finančné objemy získané cez jednotlivé schémy sú uvedené v tabuľke 1, prepočet na jedného tvorivého pracovníka príslušnej fakulty v tabuľke 2. Podiel financovania výskumných úloh z jednotlivých zdrojov na celkovom rozpočte univerzity je naznačený na grafe č. 2.

	SvF	SjF	FEI	FCHPT	FA	MTF	FIIT	R+CUP	S T U	v mil. euro
077 02 01 – inštituc. veda	22,3	10,8	30,7	36,2	10,3	10,7	4,1	0,2	**125,3**	3,86
077 02 02 – VEGA	15,7	7,9	17,5	19,7	1,9	5,8	2	0	**70,5**	2,17
077 02 03 – aplikovaný výskum	2,3	2,2	17,4	2	0	0,2	0	0	**24,1**	0,74
077 02 04 – MVTS	1,1	0,6	3	2	0,9	0,2	0	0	**7,8**	0,24
077 02 05 – KEGA	1,5	0,2	2,5	0,7	1,1	2	0,7	0	**8,8**	0,27
Podprogram 077 03 – rozvoj VŠ	3,1	1,7	4,4	5,6	0,3	0,2	1	1,8	**18,1**	0,56
Program 06K 01 – APVT	14,2	19,5	27,5	48,8	1	4,8	1,8	0	**117,7**	3,62
Program 06K 0A – štát. programy	0	0	13	74,7	0	0	10	0	**97,7**	3,01
Zahran. výskumné	7	0,8	8	3,6	1,6	28,4	0	0	**49,4**	1,52
Zahran. nevýskumné	7,8	1,4	1,5	1,1	4,4	0,3	0,1	8,3	**24,8**	0,76
Zmluvy o dielo	50	16	18	12	10	15	1	0,0	120,8	3,72
Štrukturálne fondy	8,6	1,8	15,1	6,8	2,3	4,7	1,6	5,1	**46**	1,41

Tab. 1: Objem dotácie na vedu a grantov v mil. Sk.

	SvF	SjF	FEI	FCHPT	FA	MTF	FIIT	S T U
Dotácia veda	74,2	64	99,5	137,2	76,1	47,5	79,2	**86,2**
VEGA	52,1	46,8	56,8	74,5	14	25,9	39,1	**48,5**
Aplik. výskum	7,5	13,3	56,6	7,7	0	0,7	0	**16,6**
MVTS	3,6	3,6	9,8	7,7	6,5	0,9	0	**5,4**
KEGA	5	1,3	8,1	2,8	8,1	9,1	14,1	**6,1**
Rozvoj VŠ	10,4	10,3	14,3	21,1	2,3	1,1	18,4	**12,4**
APVT	47,3	116,3	89,2	184,7	7,6	21,4	35,1	**81**
Štátne programy	0	0	42,2	283	0	0	192,3	**67,2**
Zahran. výskumné	23,4	4,9	26	13,5	11,9	126,2	0	**34**
Zahran. nevýskumné	26	8,4	5	4,1	32,1	1,3	1,2	**17,1**
Štrukturálne fondy	28,7	10,7	49	25,9	16,7	20,8	30	**31,6**
Spolu	**249,4**	**268,8**	**407,5**	**736,2**	**158,5**	**234**	**379,4**	**374,3**

Tab. 2: Objem dotácie na vedu a grantov na tvorivého pracovníka v tis. Sk.

Pri pohľade na celkový rozpočet zdrojov STU je možné konštatovať, že približne 65 % celého rozpočtu školy, ak doň zahŕňame aj časť sociálnej podpory študentov (7,4 % - študentské domovy, príspevok na stravu, športové aktivity a pod.), sa poskytuje vo forme dotácie na vzdelávanie a vedu, ostatok vo výške takmer 35 % sa získava zo súťažných zdrojov formou grantov, kontraktov alebo tržieb za poskytnuté iné služby a pod. Viac ako tretinový podiel zo súťažných zdrojov na rozpočte je slušný výsledok v medzinárodnom porovnaní a je pravdepodobne najlepší spomedzi všetkých verejných vysokých škôl na Slovensku.

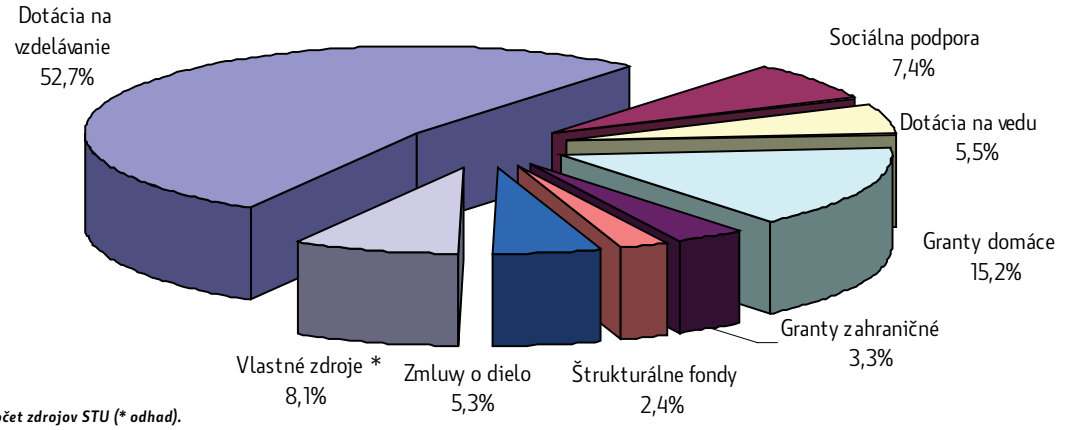

Graf 2: Celkový rozpočet zdrojov STU (odhad).*

Štruktúra financovania vedy

Financovanie samotnej vedy na STU zaznamenalo medziročne zmeny vo svojej štruktúre. Pokiaľ väčšina zložiek financovania medziročne mierne klesala, projekty APVV rástli výraznejšie. Zmeny pri jednotlivých typoch zdrojov financovania je možné sledovať v grafe 3.

Samotná dotácia na vedu sa už druhý rok mierne znížila. Súvisí to zrejme s rastom aktivít v oblasti vedy aj u ostatných vysokých škôl na Slovensku. Objem financií v dotácii na vedu v absolútnom vyjadrení sa tak vracia na úroveň roku 2004. Výraznejší pokles je v sumáre za granty poskytnuté v rámci projektového financovania z MŠ SR – t. j. na projekty VEGA, KEGA, MVTS a aplikovaného výskumu.

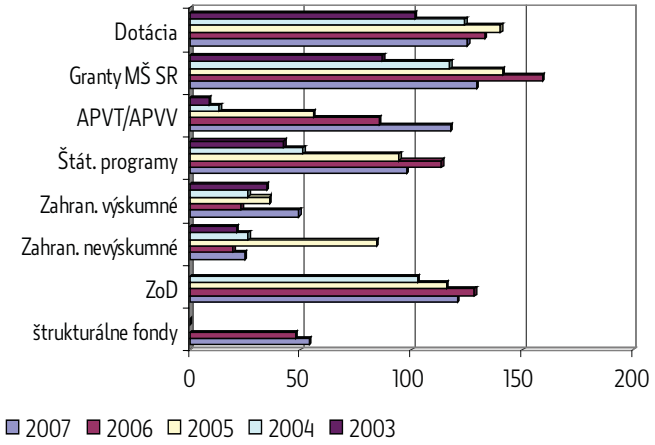

Graf 3: Vývoj štruktúry financovania vedy na STU v mil. Sk.

Pozitívny vývoj možno pozorovať u projektov financovaných z APVV. Každoročný nárast financií od roku 2003 je spôsobený predovšetkým nárastom rozpočtu agentúry (vznikla v roku 2002), no posledný medziročný rast je spôsobený predovšetkým zlepšením úspešnosti riešiteľov z STU. Rozpočet agentúry sa totiž v roku 2007 medziročne zvýšil len málo.

K poklesu došlo aj u projektov štátnych programov výskumu a vývoja, ktoré v podstate v roku 2007 končia. Na STU bolo riešených až tridsať projektov štátnych programov, či už v pozícii ako hlavný riešiteľ, spoluriešiteľ, alebo ako subkontrahovaný subjekt formou zmluvy o dielo. Štátne programy výskumu a vývoja vniesli určitú finančnú silu do financovania výskumu a predstavujú hlavný nástroj intenzifikácie financovania výskumu na STU. Nové programy doposiaľ nie sú schválené vládou SR, hoci legislatívne sa prijatím nového zákona 172/2005 Z. z. vytvorili vhodnejšie podmienky na administrovanie tohto systému podpory výskumu a vývoja.

Potešiteľný je nárast zahraničných výskumných grantov na 49 mil. Sk. Nárast zaznamenali aj zahraničné nevýskumné granty. Riešitelia získali viac ako 17 mil. Sk zo zahraničia na iné ako výskumné projekty. Išlo najmä o vzdelávacie a podporné programy, ako sú Socrates, Leonardo či CEEPUS. Tieto MŠ SR vykazuje ako vzdelávacie, aj keď mnohé z nich sú previazané na výskumné aktivity.

Pracoviská STU sa podieľali na riešení projektov najmä v oblastiach ako sú Energia, životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj, Zvyšovanie ľudského výskumného potenciálu a socio-ekonomickej vedomostnej základne, Podpora inovácií a podpora účasti malých a stredných podnikov, Technológie pre informačnú spoločnosť, Kvalita života a manažment zdrojov živej prírody, Konkurencieschopný a trvalo udržateľný rast či EURATOM.

Dôležitou súčasťou činnosti i financovania technickej univerzity je spolupráca s praxou. V minulom roku bolo vyfakturovaných 839 prác, ktoré sa viažu na výskumnú a expertíznu činnosť. Celková hodnota týchto činností bola viac ako 120 mil. Sk, čo predstavuje mierny pokles oproti roku 2006.

V rozpočte školy sa už po tretí rok objavujú položky štrukturálnych fondov. Ich objem sa oproti roku 2006 mierne zvýšil. Celkovo ich počet dosiahol číslo 66. Jeden z nich bol projekt financovaný z ERDF, jeden z EQUAL a šesť zo schémy INTERREG. Všetky ostatné boli financované z Európskeho sociálneho fondu. Malá dynamika nárastu financií pravdepodobne súvisí s enormne neprimeranými požiadavkami na výkazníctvo, ktoré zahlcujú riešiteľov neproduktívnymi činnosťami. Veľmi negatívna skúsenosť s administráciou a financovaním týchto projektov zrejme odradila mnohých ďalších záujemcov od participácie na projektoch Európskeho sociálneho fondu.

Treba konštatovať, že napriek istému pokroku ťažkosti s administráciou projektov tohto typu pretrvávajú. Administratívna náročnosť pri vykazovaní ekonomických aktivít, hlavne pri verifikácii výdavkov na úrovni implementačného orgánu (MŠ SR) stále spôsobujú neúnosné spomaľovanie financovania projektov.

Napriek skutočnosti, že nové programovacie obdobie 2007 – 2013 už formálne začalo, doposiaľ nebola publikovaná žiadna výzva na predkladanie projektov. Čerpanie štrukturálnych fondov sa tak dostáva do meškania hneď v úvode programovacieho obdobia.

Pozícia STU medzi školami v grantovej úspešnosti

V roku 2007 sa vedúca pozícia STU na Slovensku v získavaní grantov na úlohy výskumu a vývoja upevnila. Kolektívy STU získali najviac finančných prostriedkov zo všetkých vysokých škôl na Slovensku v domácich grantoch, čo v percentuálnom vyjadrení predstavovalo vyše 30 %.

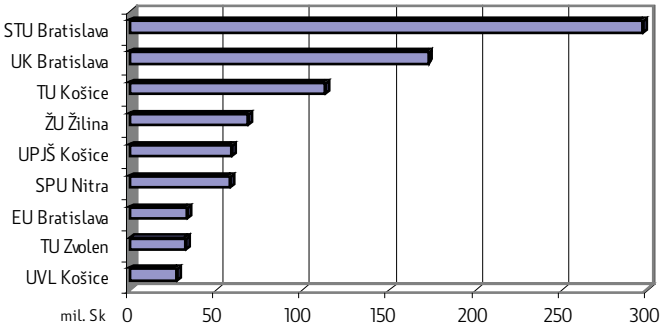

Graf 4: Domáce granty najúspešnejších slovenských univerzít v roku 2007.

Veľký význam mala aj medzinárodná spolupráca. Budovali sa vzťahy s partnermi na princípe odbornosti bez ohľadu na geografické hranice. Podľa údajov uvedených v kalkulácii dotácií pre MŠ SR má STU so sumou 49 mil. Sk najvyšší príjem zo zahraničia na výskumné granty. Celkovo však suma získaná zo zahraničia vzhľadom na celý rozpočet školy je relatívne malá. Aj preto je nevyhnutné podporiť zapájanie sa do týchto projektov programovo. Koncom roka 2007 boli schválené dva univerzitné podporné programy – Program na podporu zapájania sa do medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce (Motivačný program) a Program na prefinancovanie projektov MVTS. Jeho uplatnenie sa však prejaví až v nasledujúcom období.

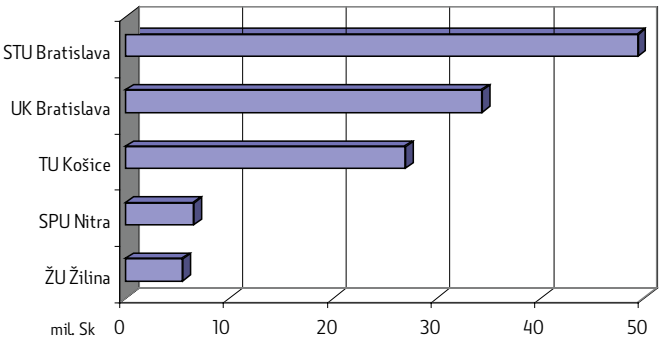

Graf 5: Zahraničná grantová úspešnosť univerzít vo výskume vykazovaná podľa objemu finančných prostriedkov uznaných MŠ SR pre nápočet dotácie na rok 2008 (len výskumné projekty bez projektov mobilitných, na ľudské zdroje a financovaných zo štrukturálnych fondov).

Podľa správy Centra pre rozvoj, vedu a technológie (SARC) je STU najúspešnejším slovenským subjektom v Šiestom rámcovom programe EÚ. Do konca roku 2006 sa podarilo uspieť až 35 konzorciám, v ktorých mala STU svoje zastúpenie. STU sa ďalej podarilo získať aj dva subkontrakty v projektoch 6. RP. Potešiteľné je, že v priebehu roku 2007 prvé pracoviská uspeli v rozbiehajúcom sa siedmom rámcovom programe. Medzi prvými projektmi sú výskumné projekty z oblasti materiálov a technológií a informačných a komunikačných technológií. Na STU sídlia aj dva národné kontaktné body (NCP), ktoré pôsobia v oblastiach Informačné a komunikačné technológie a Výskumné infraštruktúry v rámci 7. rámcového programu. NCP majú pôsobnosť a sú zdrojom informácií pre celé územie SR.

Štruktúra projektov podľa fakúlt

V tejto časti sú priblížené výsledky jednotlivých fakúlt. K samotným objemom znázorneným na grafoch 6 až 11 uvedieme niektoré poznámky.

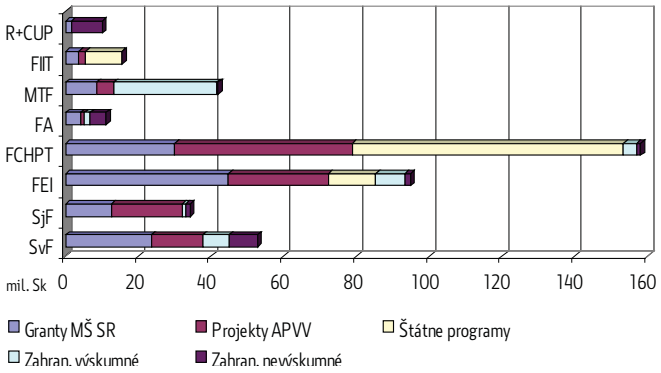

Graf 6: Štruktúra rôznych typov grantov podľa finančného objemu a podľa fakúlt.

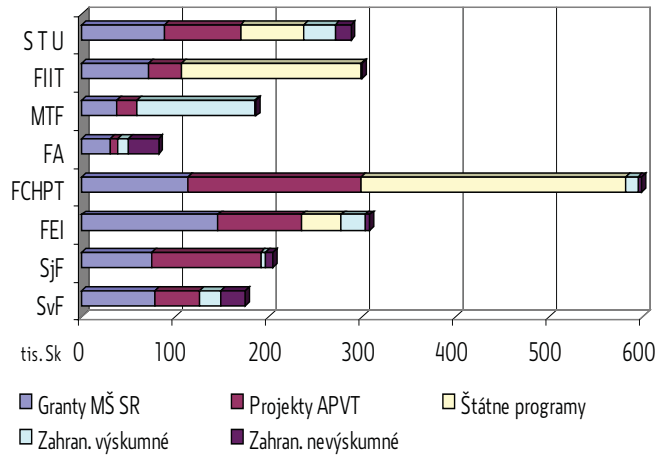

Graf 7: Objem grantov na tvorivého pracovníka podľa fakúlt.

Veľký objem projektov štátnych programov výskumu a vývoja na FCHPT je dôsledkom projektu budovania infraštruktúry – prístrojových celkov pre Nukleárnu magnetickú rezonanciu. Financie u rektorátnych pracovísk súvisia predovšetkým s rozvojovými projektmi z oblasti podpory IT univerzity, ale aj so zahraničnými vzdelávacími a mobilitnými projektmi Socrates a Leonardo, ktoré využívajú fakulty, resp. ich študenti, rôznym pomerom. Do prepočtu na tvorivého pracovníka sa potom premieta veľkosť fakulty.

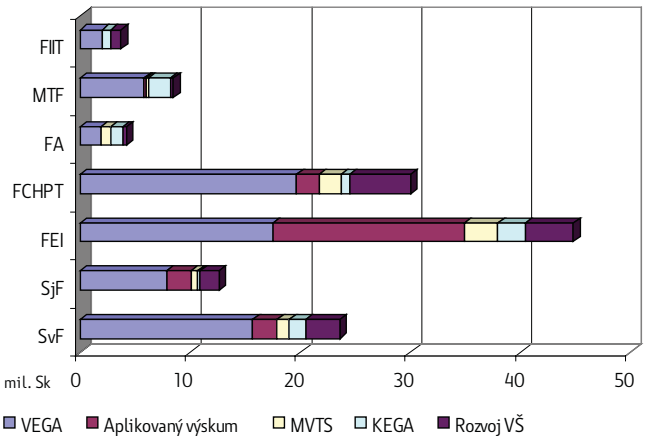

Graf 8: Štruktúra financovania súťažnej zložky inštitucionálneho financovania MŠ SR na jednotlivých fakultách STU.

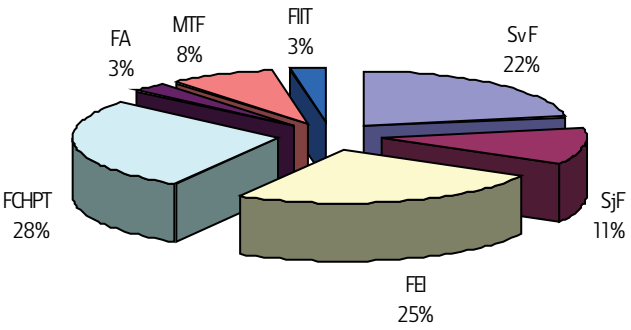

Graf 9: Podiel fakúlt na projektoch VEGA.

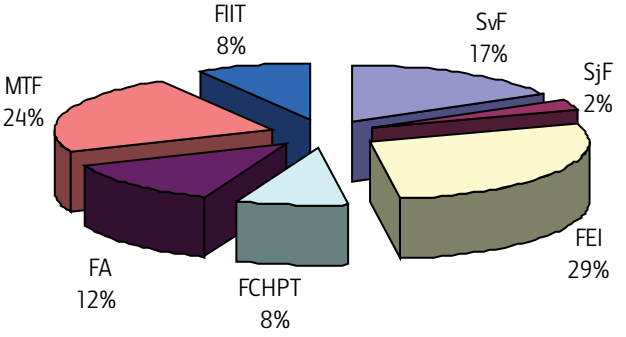

Graf 10: Podiel fakúlt na projektoch KEGA.

Silnejúcu pozíciu majú projekty financované APVV (Agentúra na podporu výskumu a vývoja). Agentúra je síce riadená Ministerstvom školstva SR, má však osobitné postavenie. Jej financovanie nie je súčasťou rozpočtovej kapitoly vysokých škôl. V roku 2005 prešla transformáciou z pôvodnej Agentúry na podporu vedy a techniky (APVT). V roku 2007 objem grantov získaných univerzitou z APVT dosiahol 117 mil. Sk, čo je značný medziročný nárast v porovnaní so sumou 85 mil. predchádzajúceho roku. Tento nárast STU dosiahla aj napriek obmedzeniu rozpočtu agentúry zo strany MŠ SR oproti očakávaniam vedeckej komunity. Najúspešnejšou fakultou bola už tradične Fakulta chemickej a potravinárskej technológie nasledovaná Fakultou elektrotechniky a informatiky. Pozoruhodne zvýšila svoju úspešnosť Strojnícka fakulta a zaradila sa na tretie miesto za Fakultu elektrotechniky a informatiky.

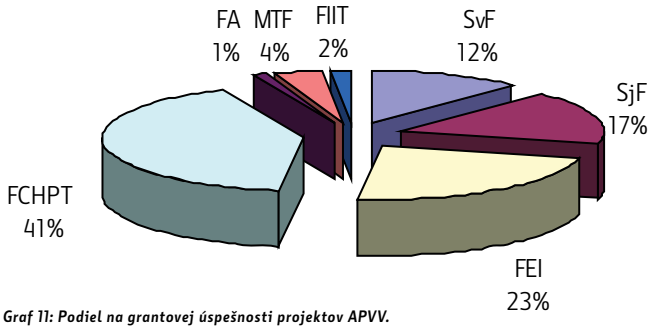

Graf 11: Podiel na grantovej úspešnosti projektov APVV.

So vstupom Slovenska do EÚ v roku 2004 sa stali aktuálnymi možnosti čerpania finančných zdrojov aj zo štrukturálnych fondov. Pre oblasť Bratislavy je to predovšetkým Európsky sociálny fond (ESF) zameraný na rekvalifikáciu, terciárne vzdelávanie a na podporu ľudských zdrojov vo výskume. Do konca roku 2007 STU získala finančné príspevky na takmer 60 projektov ESF, čo predstavuje spolu vyše 54 mil. Sk. Ďalej získala prostriedky z fondu ERDF, Equal a Interreg. Celkový objem finančných prostriedkov štrukturálnych fondov sa tak vyšplhal na vyše 60 mil. Sk. Najaktívnejšou bola Fakulta elektrotechniky a informatiky, za ňou Stavebná fakulta, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie a Materiálovotechnologická fakulta. Pozoruhodný je objem projektov získaných rektorátnymi pracoviskami, medzi ktorými má prím Know-how centrum s projektmi budovania databáz, SPIRIT portálu a popularizácie výskumu a tiež univerzitný technologický inkubátor s projektmi podpory rozvoja inovačných firiem.

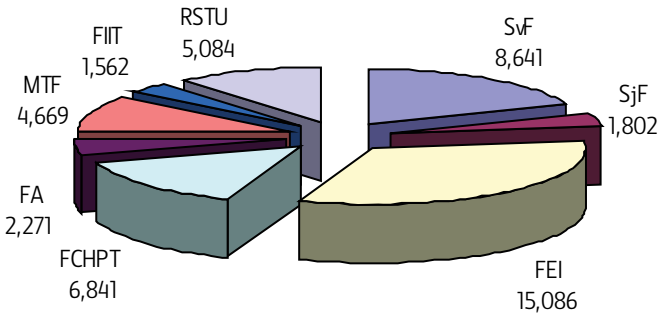

Graf 12: Objemy získaných príspevkov na riešenie úloh štrukturálnych fondov.

Výsledky výskumnej činnosti

Publikácie

Výsledky výskumu sa premietli do publikačnej aktivity a výstupov pre prax. Od roku 2005 má STU zavedený systém zberu a centrálnej evidencie vlastnej publikačnej činnosti. Štandardizované spracovávané údaje sú sprístupnené cez www stránku univerzity – portál Virtuálnej knižnice v databázovom systéme OLIB. Systém spĺňa požiadavky kladené novelizovanou smernicou Ministerstva školstva SR o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti a ohlasov. Údaje sa dopĺňajú fakultnými knižničnými pracoviskami. Poznamenávame, že na jednotlivých fakultách sa spôsob zberu údajov líši. Ďalším krokom v systematickej podpore tohto procesu bude znamenať zavedenie výskumného modulu AIS, ktorý sa začal pripravovať na jeseň.

V roku 2007 Ministerstvo školstva SR zmenilo podmienky vykazovania publikačnej činnosti pre výpočet dotácie vysokých škôl. Ministerstvo dalo vypracovať databázu CREPC (Centrálny register publikačnej činnosti), ktorá sa vytvára zlievaním školských databáz publikačnej činnosti. Pre dotáciu sa stáva rozhodujúcim obdobie vykazovania ohraničené dátumom 1. november – 31. október.

V roku 2007 sa do databázy zasielali záznamy k 31. 10. a obsahovali okrem záznamov za rok 2007 aj dodatočne doplnené záznamy za rok 2006. (Počty sú v tabuľke 4, a na porovnanie sú v tabuľke 5 uvedené aj počty publikácií za celý rok 2007). Poznamenávame, že skorší termín uzávierky vykazovania publikačnej činnosti oproti minulým rokom spôsobil nižšiu mieru vykázaných publikácií a prepad v celkových počtoch evidovaných publikácií. Nevykázané publikácie v uvedenom období budú zahrnuté do nasledujúceho obdobia.

Dodatky 2006 + rok 2007	**počty publikácií nahlásené na MŠSR – stav k 31.10.2007**			
	A1	**A2**	**B**	**C**
SvF	16	58	48	1021
SjF	2	25	37	387
FEI	19	50	96	787
FCHPT	3	4	85	299
FA	1	14	0	436
MTF	23	36	27	615
FIIT	2	8	4	144
súčet	*66*	*195*	*297*	*3689*
STU	**62**	**186**	**282**	**3638**

Tab. 4: Počty publikácií pracovníkov STU k 31. 10. 2007 + dodatočne doplnené záznamy za rok 2006. A1 – vedecké monografie, A2 – knihy, B – publikácie v karentovaných časopisoch, C – ostatné hodnotené publikácie.

2007	**počty publikácií stav k 31.12.2007**			
	A1	**A2**	**B**	**C**
SvF	20	42	51	1027
SjF	2	18	23	428
FEI	17	61	99	827
FCHPT	6	6	127	414
FA	1	14	0	406
MTF	25	36	26	622
FIIT	2	8	4	130
súčet	*73*	*185*	*330*	*3854*
STU	**69**	**177**	**316**	**3799**

Tab. 5: Počty publikácií pracovníkov STU k 31. 12. 2007. A1 – vedecké monografie, A2 – knihy, B – publikácie v karentovaných časopisoch, C – ostatné hodnotené publikácie.

Publikačná aktivita podľa jednotlivých typov publikácií a podľa fakúlt je dokumentovaná v tabuľke v prílohe 4 a 5 (Príloha č. 4: Prehľad publikačnej činnosti na STU za rok 2007 vo vybraných kategóriách, Príloha č. 5: Počty publikácií podľa jednotlivých fakúlt prepočítané na tvorivého pracovníka).

V porovnaní s inými vysokými školami podiel na celkovom počte publikácií posudzovaných pre nápočet dotácie MŠ SR za rok 2006 presahoval 14 % porovnateľných publikácií všetkých vysokých škôl SR. V kategórii karentovaných publikácií STU prekročilo hranicu 17 %, čo svedčí o väčšej orientácii zverejňovania výsledkov v renomovaných periodikách.

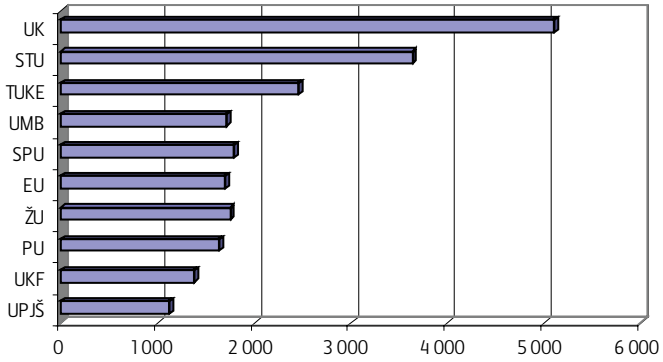

Graf 5.15: Počty publikácií vykázaných v období od 1. 1. do 31. 10. 2007 desiatich najviac publikujúcich slovenských univerzít.

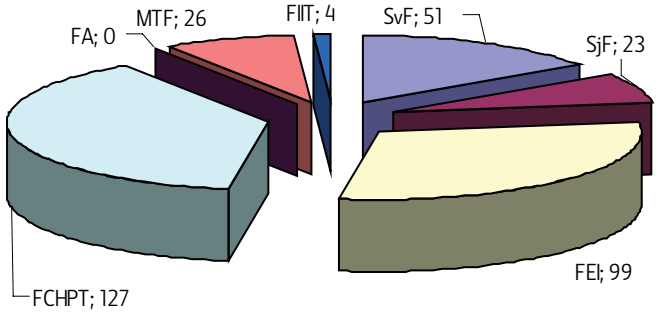

Graf 16: Publikácie v karentovaných vedeckých časopisoch.

Ocenenia

Pracovníci a študenti STU boli za svoju prácu odmenení vo forme čestných doktorátov, medailí, umiestnení v súťažiach a rôznych ďalších ocenení. Je to vyjadrenie odmeny za ich dlhoročnú prácu a výnimočnosť.

Na jeseň 2007 bola po prvýkrát na STU vyhlásená súťaž Vedec roka STU. Súťaž je vyjadrením osobitného uznania a ocenenia najlepších vedcov a vedeckých kolektívov na STU. Súťaž prebiehala v 2 kategóriách: mladý vedecký pracovník a významný vedecký prínos.

V kategórii „významný vedecký prínos" získal cenu doc. Ing. Márius Pavlovič, PhD., vysokoškolský docent na Katedre jadrovej fyziky a techniky FEI. Cenu získal za prínos vo vývoji časticových urýchľovačov – v oblasti ich využitia v liečbe nádorových ochorení. Doc. Pavlovič sa venuje vývoju urýchľovačov pre rádioterapiu na báze iónových zväzkov od roku 1993. Táto metóda poskytuje účinnú terapiu pre onkologicky chorých pacientov, ktorých doteraz nebolo možné vyliečiť konvenčnými rádioterapeutickými metódami.

V kategórii „mladý vedecký pracovník" získal cenu Ing. Ján Moncoľ, PhD., odborný asistent na Ústave anorganickej chémie, technológie a materiálov FCHPT. Cenu získal za práce v oblasti supramolekulárnych systémov, nanomateriálov a nanoštruktúr. Spolu so spolupracovníkmi dosiahol cenné výsledky pri štúdiu schopnosti viacdonorových ligandov vytvárať koordinačné polyméry rôzneho typu.

Rozvojové aktivity

Know-how centrum STU

Know-how centrum STU je celoškolské pracovisko, ktoré od roku 2000 sumarizuje informácie o odbornej činnosti pracovísk a podporuje prenos poznatkov do praxe. V roku 2007 v spolupráci s inými pracoviskami univerzity, predovšetkým CVT, fakultnými knižnicami i pracoviskami dekanátov fakúlt spracovávalo údaje o riešených projektoch a tiež o publikačnej činnosti EPČ. Pracovisko prispievalo taktiež k popularizácii vedy a techniky.

V roku 2007 pri príležitosti 70. výročia založenia STU sprístupnilo Know-how centrum STU širokej odbornej verejnosti databázu výskumného potenciálu STU. Táto databáza slúži ako prehľad výnimočných výsledkov výskumu a expertíznej činnosti STU, ktoré môžu byť ponúkané externým potenciálnym partnerom z praxe. V súčasnosti databáza obsahuje cca 100 záznamov ponuky expertíz rozdelených podľa špecifických oblastí výskumu.

Aj v roku 2007 boli pracoviská siete STRINet (Slovenská technická výskumno-vývojová a inovačná sieť STRINet) zviditeľňované prostredníctvom www stránky i tlačových materiálov. Sieť vznikla v roku 2005 transformáciou Siete popredných výskumných pracovísk a Siete high-tech laboratórií STU a následným rozšírením o výskumné a inovačné pracoviská mimo univerzity s podporou z Európskeho sociálneho fondu. Dnes je v sieti STRINet mnoho pracovísk aj z ďalších slovenských univerzít, výskumných ústavov a zo súkromnej sféry. Postupne sa sieť rozvíjala a začala sa prepájať aj do medzinárodných sietí – do siete Innovation Relay Centres a do databázy vyhľadávania medzinárodných partnerských ponúk na spoluprácu – Cordis.

Virtuálna vedecká knižnica

V priebehu roka 2007 Slovenská technická univerzita pokračovala v koordinácii aktivít fakultných knižníc. Uskutočnil sa nákup práv prístupu do primárnych zdrojov vedeckých informácií pre celú univerzitu vrátane študentov. Bol umožnený prístup do databáz vedeckých časopisov, ako sú Science Direct vydavateľstva Elsevier, databázy abstraktov Engineering Village 2 vrátane Compendexu, či technických plnotextových príručiek ENGnetBASE vydavateľstva CRC Press. Ďalej je možný prístup k databáze SCOPUS, ktorá obsahuje európsku vedeckú produkciu, prístupné sú aj časopisy vydavateľstva SPRINGER známe pod označením SpringerLink, plnotextové časopisy Electronic Journals Library. Virtuálna knižnica umožňuje prístup tiež k informačným zdrojom spoločnosti Albertina icome Bratislava, kde na základe IP adresy STU je možný bezplatný prístup k viacerým zaujímavým informačným zdrojom. Novinkou je tiež možnosť prihlasovania príspevkov na konferencie na najväčšom svetovom zozname konferencií.

Virtuálna knižnica súčasne upozorňuje na adresáre voľne dostupných časopisov a iné zaujímavé adresy. Cieľom aktivity je zabezpečiť uspokojovanie potrieb členov akademickej obce, učiteľov, výskumných pracovníkov a najmä študentov univerzity a sprístupňovať im originálne, pôvodné informácie priamo v laboratóriách a na pracoviskách. Prístup je riadený prostredníctvom IP adries pristupujúcich počítačov.

Univerzitný technologický inkubátor

Univerzitný technologický inkubátor STU bol vybudovaný v roku 2004, keď univerzita získala grant na jeho zriadenie z predvstupového fondu EÚ – Phare Cross Border Cooperation v celkovej výške 1,45 mil. eur. Inkubátor poskytuje podporu 15 malým firmám zameraným na technické aktivity, ktoré vychádzajú prioritne z výstupov výskumu na STU a na partnerských bratislavských univerzitách. Zámerom je, aby výsledky

výskumu a myšlienky zrodené pri tvorivej činnosti na univerzitách našli cestu ekonomického zhodnotenia a aby prispeli k rozvoju podnikateľského prostredia v oblasti sofistikovaných činností. Univerzita verí v rozvoj technických a technologických spoločností v jej blízkosti, čo je nevyhnutným predpokladom na rozvoj jej ďalšej spolupráce s praxou i k zvýšeniu jej prestíže. Obsadenosť inkubátora sa blíži k 90 %.

Financovanie podporných aktivít inkubátora je zabezpečované v značnej miere z projektov Európskeho sociálneho fondu či špeciálnych grantov. Iné doplňujúce zdroje/fondy sa však neustále vyhľadávajú formou oslovovania veľkých spoločností, či partnerských organizácií.

Inkubátor v roku 2007 realizoval 3 významné projekty financované z ESF a jeden z dotácie MŠ SR. Projekty spolufinancované z ESF sa venujú predovšetkým podpore cieľovej skupiny študentov, doktorandov, vedeckých a výskumných pracovníkov, učiteľov na vysokých školách, pričom táto vedie k zakladaniu nových spoločností s vyššou pridanou hodnotou. Projekt ESF „Medzinárodná konferencia - Technologický inkubátor" pomohol až 30 záujemcom vypracovať vlastné podnikateľské plány a umožnil im kontakt s potenciálnymi investormi.

Ďalšie projekty umožnili poskytovať „podnikateľské" poradenstvo potrebné na začatie podnikania práve firmám v inkubátore (daňové, právne, účtovné, business consulting, web kampaň, písanie projektov zo štrukturálnych fondov), čo znamenalo pre inkubátor z pohľadu jeho „klientov" vyššiu pridanú hodnotu. Tiež umožnili podporiť začínajúcich podnikateľov na ich ceste od prvotnej myšlienky až po samotné založenie podniku..

Inkubátor spolupracoval aj s inštitúciami ako Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (prípravné stretnutia Slovenskej asociácie inkubátorov), Bratislavský samosprávny kraj (príprava prezentácie Bratislavského kraja na Otvorených dňoch regiónov v Bruseli prostredníctvom aktivít inkubátora), Úrad priemyselného vlastníctva (organizácia školení / workshopov v oblasti duševného vlastníctva a patentov). Realizovali sa aktivity vedúce k PR – písanie a publikovanie článkov v zborníkoch z konferencií alebo na webe ako aj v časopisoch (Podnikanie - vydáva NARMSP).

Inkubátor navštevujú aj popredné osobnosti spomedzi ktorých spomenieme veľvyslanca Spojených štátov amerických jeho excelenciu Rodolphe M. Vallee a generálneho konzula Ing. Milana Činčuru.

Start-up kancelárie

Úspešným sa ukázal projekt financovaný z dotácie MŠ SR „Start-up kancelária". Je jedinečný na Slovensku. Jeho cieľom bolo vybudovať pracoviská pre aktívnych záujemcov o založenie si inovatívnej firmy z radov študentov a doktorandov. Napriek tomu, že plne vybavené priestory sú poskytované na pevne obmedzený čas (max. 3 mesiace) sa ukazuje, že o tento druh podpory je nielen záujem, ale aj jeho úspešnosť pri zakladaní firiem je veľmi vysoká.

Innoinfo bod

V priebehu roka 2007 sa pokračovalo v poradenstve v oblasti duševného vlastníctva v spolupráci s Úradom priemyselného vlastníctva v rámci inovačno-poradenského miesta „innoinfo" bod, ktorý vznikol už v roku 2006. Jeho poslaním je poskytovať informácie o ochrane duševného vlastníctva pracovníkom a študentom STU, začínajúcim firmám, ako aj odbornej verejnosti. Príslušné úlohy zabezpečujú pracovníci Univerzitného technologického inkubátora, ktorí sa zúčastňujú na kurzoch duševného vlastníctva, výsledkom čoho je zvýšenie ich kvalifikácie v danej oblasti, aby mohli poskytovať v oblasti ochrany duševného vlastníctva poradenstvo na odbornej úrovni. V rámci spolupráce Úrad priemyselného vlastníctva SR poskytuje pracovníkom Univerzitného technologického inkubátora innoinfo školenia, tlačové materiály a spolupracuje pri organizovaní informačných seminárov.

doc. Ing. Robert Redhammer, PhD.
prorektor pre vedu a výskum STU

Noví docenti na STU

S účinnosťou od 7. apríla 2008 vymenoval rektor STU prof. Ing. Vladimír Báleš, DrSc., šiestich docentov Slovenskej technickej univerzity.

Menovacie dekréty si prevzali:
- **doc. Ing. arch. Andrea Bacová, PhD.,**
  v odbore architektúra a urbanizmus na FA STU,
- **doc. Ing. Rastislav Dosoudil, PhD.,**
  v odbore teoretická elektrotechnika na FEI STU,
- **doc. Ing. Mária Dománková, PhD.,**
  v odbore materiály na MTF STU,
- **doc. Ing. Izidor Mazurkievič, CSc.,**
  v odbore dopravné stroje a zariadenia na SjF STU,
- **doc. Ing. arch. Ľubica Nagyová, ArtD.,**
  v odbore dizajn na FF UKF Nitra, habilitovala na FA STU,
- **doc. Ing. Miloš Orgoň, PhD.,**
  v odbore telekomunikácie na FEI STU.

Dekrét hosťujúceho profesora dostal **Dr.h.c. Ing. Jozef Uhrík, CSc.**, ktorý bude pôsobiť v odbore kvalita produkcie na SjF STU.

Daniela Hadeková, R STU
foto: **Alexander Trizuljak**

Noví docenti

Rektor V. Báleš zároveň prijal profesorov, ktorí boli vymenovaní 15. januára 2008.

Rektor STU V. Báleš, predseda predstavenstva P. Boucly a podpredseda predstavenstva SPP, a. s. A. Novák podpísali dohodu o vzájomnej spolupráci.

Dohoda medzi STU a SPP

Dohoda o vzájomnej spolupráci, ktorú 18. marca 2008 podpísal rektor STU Vladimír Báleš, predseda predstavenstva SPP, a. s., Philipp Boucly a podpredseda predstavenstva SPP, a. s., Anton Novák, by mala priniesť prehĺbenie vzájomnej spolupráce univerzity s významným energetickým podnikom na Slovensku. Členovia vedenia univerzity navrhli partnerom špeciálny študijný program, ktorý by zohľadňoval požiadavky SPP na odborný profil absolventov. V dohode má významné miesto aj vedecko-technická spolupráca, ktorá sa bude uskutočňovať prostredníctvom cieleného zadávania tém doktorandského štúdia a podporou mobilít výskumných pracovníkov a doktorandov. „Bohatý ženích si berie vzdelanú nevestu," vtipne poznamenal na záver rokovania rektor Báleš.

Iva Šajbidorová

Získaj svoju odmenu!

V snahe podporiť motiváciu jednotlivcov a v súlade s dlhodobým zámerom rozvoja STU, zriadil rektor STU Program na podporu zapájania sa STU do projektov medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce. Ide o Motivačný program, ktorý je súčasťou systému podpory rozvoja vedy na STU. Zrodil sa pri príležitosti 70. výročia založenia STU a reflektuje odporúčania Európskej asociácie univerzít.

Zamestnancom, prípadne študentom STU, ktorí vypracujú či dohodnú účasť kolektívu z domácej univerzity na projekte medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce (MVTS), rektor STU priznáva mimoriadnu odmenu. Tieto projekty financované z prostriedkov zahraničných schém MVTS a prijaté na posúdenie financujúcim orgánom musia:

- mať vedecký, technický alebo umeleckých charakter,
- svojím charakterom podporovať medzinárodnú spoluprácu,
- zapájať do projektu minimálne jedno pracovisko STU,
- finančne podporovať činnosť dotknutého pracoviska STU zo zahraničných zdrojov, ako sú:
- *7. rámcový program Európskej únie pre výskum a vývoj (Seventh Framework Program – FP7),*
- *Rámcový program Európskej únie pre konkurencieschopnosť a inovácie (Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP),*
- *Nórsky finančný mechanizmus,*
- *NATO a iné.*

Aké sú podmienky vyplatenia odmeny?

Žiadateľ ako zodpovedný riešiteľ za STU musí aktívne prispieť k príprave projektu a zapojiť kolektív STU do jeho riešenia. Zároveň podaný projekt musí byť prínosom pre rozvoj výskumu a vzdelávania na STU. Žiadateľ musí predložiť aj potvrdenie o prijatí podaného projektu na hodnotenie (evalváciu) Európskou komisiou.

Prednostne budú podporované výskumné projekty, ktoré riešia výskumný alebo vývojový problém (napríklad v FP7 projekty typu Collaborative projects), a ktoré sú v súlade s nasledujúcou štruktúrou:

- účasť na výskumnom projekte – pracovisko STU je partnerom v projekte, nie koordinátorom celého projektu,
- koordinácia výskumného projektu – pracovisko STU je hlavným koordinátorom celého medzinárodného projektu,
- koordinácia veľkého výskumného projektu – pracovisko STU je hlavným koordinátorom celého projektu a celkový objem finančných prostriedkov projektu presahuje 1 mil. Euro,
- podporný projekt – napr. typu CSA a pod.,
- mobilitný projekt, ktorý podporuje príchod a pôsobenie výskumníkov na STU, prípadne podporuje vzájomné výmenné pobyty.

Informácie o výške finančnej odmeny, ktorá je daná finančnými možnosťami fondu, ako aj o mechanizme získania podpory sa dozviete na stránke www.stuba.sk – v ľavej časti menu – informácie pre zamestnancov (text smernice nájdete dole na stránke).

Mária Búciová, R STU

Rektor Vladimír Báleš s hercami divadla Nová scéna.

Deň učiteľov

Deň učiteľov si vedenie Slovenskej technickej univerzity každoročne pripomína spoločným stretnutím s akademickou obcou. V minulosti to bolo pri veselých rytmoch ľudových tancov súboru Technik, tento rok sa o rozptýlenie postarali členovia činoherného súboru Novej scény. Po skončení kriminálnej komédie Šialené nožničky spracovanej zaujímavým spôsobom interaktívnej spolupráce javiska s publikom, sa rektor V. Báleš poďakoval našim učiteľom za ich obetavú prácu a zaželal im do dní nasledujúcich veľa zdravia a tvorivých síl pre ďalšie napredovanie našej *alma mater*.

Iva Šajbidorová, foto: **Alexander Trizuljak**

Veľtrh pracovných príležitostí Absolvent STU a prax

Útvar vzdelávania a starostlivosti o študentov STU, pracovisko Centra kariérneho poradenstva zrealizovalo 27. 2. 2008 2. ročník veľtrhu pracovných príležitostí spojený s prezentáciou firiem pod názvom Absolvent STU a prax.

Veľtrh bol zameraný prierezovo a určený pre študentov a budúcich absolventov študijných programov našej univerzity. Ponuka práce bola naozaj široká. Študenti sa mali možnosť informovať nielen o podmienkach prijatia do zamestnania, pracovných pozíciách. Ponuky firiem sa týkali aj brigádnických miest a stáží na Slovensku a v zahraničí. Zaujímavosťou boli informácie firiem a ponuky pre študentov na spoluprácu na projektoch. Cenné boli ponuky tém na záverečné práce pre budúcich absolventov.

Sprievodné akcie sa uskutočnili v posluchárňach FCHPT.

Na akcii sa prezentovalo 44 firiem.

Veľtrh si po minuloročnom prvom ročníku našiel cestu k študentom STU. Sme radi, že sa stretol s priaznivým ohlasom zo strany študentov, ako aj zúčastnených firiem. Zúčastnilo sa ho do 2500 študentov zo všetkých fakúlt našej univerzity a pozornosť mu venovali i funkcionári a pedagógovia univerzity. Zo strany spoločenskej praxe sa prezentovalo 44 firiem a Slovensko-nemecká obchodná a priemyselná komora, zastupujúca viac ako 230 firiem. Hoci bol veľtrh určený našim študentom, zaznamenali sme i významnú účasť študentov iných univerzít.

Sprievodnou akciou veľtrhu boli semináre:
Možnosti získania pôžičky, prednášal Ing. Ľ. Zburín, riaditeľ ŠPF
a Študijné štipendijné pobyty pre študentov a doktorandov, prednášala M. Grošeková, zástupkyňa SAIA.

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU, ako hosťujúca fakulta, v priestoroch ktorej sa veľtrh uskutočnil, vo výraznej miere prispela k úspešnosti akcie ústretovosťou, pružnosťou a vytvorením príjemného prostredia. Poďakovanie patrí prof. Ing. D. Bakošovi, DrSc., dekanovi, Ing. V. Žúborovi, PhD., tajomníkovi, Ing. V. Sabolovi, vedúcemu prevádzky, ako aj ďalším spolupracovníkom fakulty a Ing. F. Hulíkovi riaditeľovi ŠDaJ STU.

Daniela Kráľovičová, R STU
Foto: **D. Kráľovičová**

Zo stretnutia s fakultami

Návšteva rektora STU a predsedu AS STU na MTF STU

Dňa 18.3.2008 navštívil rektor STU prof. Ing. Vladimír Báleš, DrSc., v sprievode prorektorov, kvestorky Ing. H. Židekovej a predsedu AS STU prof. Ing. Milana Žalmana, PhD., Materiálovotechnologickú fakultu so sídlom v Trnave. S vedením MTF STU boli prerokované najmä otázky ďalšieho rozvoja univerzity a fakulty, spresnenie plánov na rok 2008. Dekan fakulty prof. Dr. Ing. O. Moravčík odovzdal vedeniu STU návrh podujatí k 150. výročiu narodenia Aurela Boleslava Stodolu (pomenovanie univerzity, vedecké konferencie, publikácie).

Kvetoslava Rešetová, MTF STU foto: **Kvetoslava Rešetová**

FA Šanca alebo príťaž – finančné zdroje z Európskej únie?

Príležitosti a nádeje

Vstupom Slovenska do Európskej únie sa rozšírili finančné možnosti, pomocou ktorých sa dajú realizovať projekty. Zahraničné mimovládne nadácie a vládne programy boli nahradené štrukturálnymi fondmi EÚ. Aj pre vysoké školy sa otvorili nové finančné zdroje. Na podporu vzdelávania je určený Európsky sociálny fond. Prvé roky jeho pôsobenia Ministerstvo školstva SR hľadalo pravidlá, ako ho využívať.

Ako sa dalo uchádzať o prostriedky z ESF?

Na začiatku boli výzvy. Tie pôsobili lákavo a ponúkali príležitosť realizovať ciele v rozvoji a skvalitňovaní výučby. Detailné naplánovanie každej aktivity a položky bolo nevyhnutnou podmienkou pre úspech projektu v konkurencii. Schválený projekt dával nádej, že sa aktivity budú dať uskutočniť podľa naplánovaného harmonogramu. Že sa celkom slušne a „trvaloudržateľne" vybaví učebňa nábytkom, počítačmi a ďalšou technikou. Že sa spracujú a vydajú učebné texty a publikácie. Že lektori aj organizátori dostanú odmenu za prácu včas. (Suma na to „trvalé" môže činiť maximálne 20 % z celkových nákladov na projekt. Platí teda úmera, čím viac odučených hodín, tým viac počítačov.) Že sa prispeje škole čiastkovým preplatením toho, čo musí škola platiť tak či tak (energie, voda, telefóny, kancelárske potreby...). Tým sa aj „nuluje" 5 % vklad školy. A v neposlednom rade, že sa zatraktívni štúdium pre študentov jednak novými obsahmi a formami výučby, jednak získaním potrebného študijného materiálu, a ak treba, zaplatí sa im aj ubytovanie a strava.

Nervy trhajúca realizácia

Prvotnú eufóriu vystrieda intenzívna práca na realizácii aktivít. Vzápätí prichádzajú prvé prekvapenia množstvom vyžadovaných administratívnych činností, ktoré pri plánovaní projektu neboli známe. Potom projekt prerastie do zdĺhavého čakania na odozvu z ministerstva, či sú odovzdané podklady v poriadku. Popri tom treba realizovať ďalšie a ďalšie aktivity. Prax ukáže, že v nich niečo treba zmeniť, ale nie je kompetentného, ktorý by dal na to promptne súhlas. Snáď do pol roka. Prvá finančná záloha sa minie a ďalšia neprichádza. Ale kalendár nepočká. Tak sa pokračuje s aktivitami „na sekeru". V istom momente prichádza nečakaná správa, že v podkladoch spred 14 mesiacov sú chyby v „prezenčkách", faktúrach, pracovných výkazoch, dodacích listoch... A treba ich odstrániť. To, že v danom období príručky ministerstva neposkytovali jasný návod, je druhoradé. A že sa v priebehu roku trikrát zmenili tlačivá, je nepodstatné. Nositelia projektu sú tí, ktorí chcú, aby boli finančné náklady maximálne uznané. A tak neostáva iné, len sa mnohým byrokratickým požiadavkám prispôsobiť.

Napriek tomu

Moja osobná skúsenosť s projektmi ESF je zatiaľ v procese. Podieľal som sa na príprave 4 projektov, z ktorých 3 boli schválené a „zazmluvnené" na celkovú výšku takmer 10 mil. Sk. Jeden projekt pomaly končí, jeden je uprostred a jeden na začiatku. (Okrem týchto „bežia" na fakulte ešte ďalšie dva ESF projekty.) Všetky musia skončiť v roku 2008.

Zrealizovaných, a aj odobrených výdavkov v troch projektoch je približne za 680 tis. Sk. Výdavkov čakajúcich na skontrolovanie je cca za 1 200 tis. Sk. Nevyčerpaných prostriedkov je za cca 8 mil. Sk. Celoslovenská situácia je porovnateľná. Za tri roky sa vyčerpalo cca 600 mil. Sk. Do konca roku zostáva vyčerpať približne 3 miliardy Sk. Rok 2008 bude teda dosť hektický... V spomínaných troch projektoch je na nákup nábytku, počítačov a ďalšej techniky za cca 1,8 mil. Sk. Asi sa oplatí urobiť všetko preto, aby boli tieto finančné prostriedky využité.

Napriek tomu, že systém s financovaním ESF projektov je taký zložitý, má zmysel ich dotiahnuť do maximálnej možnej miery. Nie len kvôli počítačom. Mnoho aktivít, seminárov, kurzov, prednášok prinieslo ich frekventantom „vzdelávacie benefity". Rozšírilo alebo skvalitnilo sa vzdelávanie študentov aj zamestnancov.

Nové obdobie
– nové príležitosti a nádeje

Médiami sa šíria veľké informačné vlny o novom období na využívanie štrukturálnych fondov. Bude to dlhšie časové obdobie (2007 – 2013) a s väčším balíkom finančných prostriedkov. Pre vysoké školy sú relevantné dva fondy. Neslávne známy ESF bude financovať Operačný program Vzdelávanie. V tomto zdroji je pre bratislavský región málo prostriedkov, cca 2 % z celoslovenského objemu. Druhý fond ERDF bude financovať úplne nový Operačný program Výskum a vývoj. V tomto fonde je pre bratislavský región vyhradených cca 25 % prostriedkov a maximálny limit na jeden projekt sa bude pohybovať v desiatkach mil. Sk. Obidva operačné programy bude „spravovať" agentúra Ministerstva školstva SR. (Na konferenciách k týmto programom MŠ SR prezentovalo aj kroky k náprave chýb, ktoré v minulom období urobili). S administratívnymi „muchami ESF" tohto ministerstva pri realizácii projektov už mnohé skúsenosti sú. Môžeme rezignovať alebo skúsenosti využiť v prospech fakulty, študentov a zamestnancov.

Juraj Paučula
projektový manažér

FA Študentská architektonická súťaž – Pavilón M. R. Štefánika

V období od 24. októbra 2007do 31. januára 2008 prebiehal 4. ročník celoštátnej anonymnej študentskej architektonickej súťaže *Prostredie a detail* s témou *Pavilón Milana Rastislava Štefánika na Bradle*. Súťaž bola garantovaná Ústavom konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb Fakulty architektúry STU v Bratislave v spolupráci s firmou Dirickx BC Torsion, ktorá bola aj hlavným sponzorom súťaže.

M.R. Štefánik je najvýznamnejšia osobnosť slovenských dejín. Je pochovaný v Brezovej pod Bradlom. Architekt Dušan Jurkovič mu navrhol monumentálny pamätník v podobe mohyly a tento pomník bol slávnostne otvorený 23. septembra 1928. V roku 2008 to bude 80 rokov. Nachádza sa v krásnom prírodnom areáli, ktorý má z dnešného hľadiska nedoriešený vstupný priestor, ktorý by zodpovedal tomuto pietnemu a architektonickému významu.

Cieľom súťaže bolo navrhnúť vhodný pavilón, ktorý by svojou architektúrou a parterom tvoril dôstojný vstup do areálu pamätníka a zároveň by spĺňal funkciu informačného centra.

Pietny areál je planina vo výške 510 – 540 m nad morom, obkolesená lesmi. Nástup k pomníku začína asi 400 m pred ním a pokračuje pešou trasou až k mohyle. V súčasnosti sa v danom vstupnom priestore nachádza parkovisko s kruhovým objazdom a v ústraní je malé bufetové zariadenie s minimálnym hygienickým zariadením. Zmyslom návrhu pavilónu je vytvoriť funkčný objekt, v ktorom by sa návštevník zoznámil s osobnosťou M. R. Štefánika, a v ktorom by mu bol umožnený oddych a občerstvenie s príslušnými hygienickými službami. Bolo na zvážení tvorcu návrhu, ako sa zhostí problému v súvislosti s nerovnomernosťou hustoty návštevnosti.

Pavilón nebol obmedzený plochou ani objemom. Úlohou súťažiaceho bolo vystihnúť vhodnosť navrhovaného reprezentačného objektu a jeho charakter, podľa vlastnej filozofie a vlastného libreta.
Kritériá na posudzovanie súťažných návrhov boli:
- presvedčivosť vo filozofii riešenia, genius loci,
- osadenie a kompozícia hmoty,
- funkčnosť priestorov,
- súlad konštrukčného a architektonického riešenia.

Porota zasadala 13. februára 2008 na FA STU v zložení: predseda: doc. Ing. arch. akad. arch. Ján Bahna, PhD., VŠVU Bratislava; garant súťaže: prof. Ing. Imrich Tužinský, PhD., Ústav konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb. Členovia: doc. Ing. arch. Ján Ilkovič, PhD., vedúci ÚKA IS FA; Ing. Tibor Lazarovič, MBA, Dirickx, generálny riaditeľ; JUDr. Anna Danková, primátorka mesta Brezová pod Bradlom; Mgr. Anna Vraštiaková, Dirickx, riaditeľka marketingového manažmentu; Ing. arch. Daniela Lalíková, PhD., Vydavateľstvo Eurostav s. r. o., doc. akad. soch. Milan Lukáč, vedúci Ústavu dizajnu FA STU; Ing. arch Pavel Lichard, SAS a Ing. arch. Jozef Kollár, ÚKA IS FA STU.

Do súťaže bolo doručených 28 návrhov, z ktorých 27 splnilo kritériá súťaže. Porota hodnotila jednotlivé návrhy anonymným hlasovaním v dvoch kolách. Do druhého kola postúpilo 7 návrhov. Hlavným kritériom pre výber bolo predovšetkým kritérium znesiteľnosti hmoty objektu pavilónu v danom prostredí. V druhom kole sa určovalo poradie návrhov na základe architektonických a krajinárskych kritérií, kde dominoval aspekt vzťahu pavilónu k pamätníku M. R. Štefánika.

Porota rozhodla, že prvú cenu vzhľadom na vyrovnanosť a podobnosť prvých návrhov neudelí, ale priklonila sa k udeleniu dvoch druhých zvýšených cien.

Primátorka JUDr. A. Danková sa po odbornej rozprave rozhodla udeliť Cenu mesta Brezová pod Bradlom v hodnote 5000 Sk súťažnému návrhu s heslom: CAPRONI.

Hodnotenia návrhov:

Heslo: CAPRONI
– 2. cena zvýšená a Cena mesta Brezová pod Bradlom
Autori: Ganobjak Michal, Koiš Martin, Lényi Peter, FA STU

Návrh jednoduchej nadzemnej hmoty pavilónu mimo hlavnej osi rešpektuje dominantnosť pamätníka a zároveň elegantne upozorňuje na svoju existenciu. Riešenie predstavuje bezkonfliktný prístup voči areálu pamätníka. Svojou mierkou, čistým tvarom, ako i materiálovým spracovaním prostredníctvom prírodného travertínu korešponduje s daným prostredím. Vnútorná logická prevádzka s prí-

slušnými priestormi navodzuje meditačné pocity a svojim plynulým prechodom do terénu tvorí dôstojný nástup k pomníku. Prepracovanejšie preukázanie hry s prirodzeným svetlom by určite podporilo funkčnosť podzemných priestorov.

Heslo: FALLen – 2. cena zvýšená
Autor: Bc. Tatranský Michal, FA STU

Pomerne rozsiahly pôdorys neporušuje morfológiu prostredia a pritom jasnou filozofiou s presvedčivými jednoduchými líniami prináša silný dojmový akcent. Logicky radené priestory s otvorenými átriami sú pôsobivé, materiálovo a konštrukčne prezentujú súčasnú modernu. Línie jasne navodzujú dojmy pre návštevníkov a sú nasmerované priamo k mohyle – pavilón sa stáva súčasťou pamätníka. To je však i mínusom návrhu. Pomník D. Jurkoviča je už autorsky doriešený a umiestnenie pavilónu do jeho prístupovej osi, nutnosť prechodu návštevníkov cez priestory pavilónu, stavia novotvar do neoddeliteľnej súčasti mohyly. Jasnejšie vizuálne vyjadrenie najmä v rezových fragmentoch by návrhu prospelo.

Heslo: 819736 – 3.cena
Autori : Hubinský Tomáš, Krump Filip, Legényi Ján

Lineárne riešenie s jasnou filozofiou, pretavenou do hry s konfiguráciou terénu. Progresívne povrchové materiály ako drevené palubovky a koroidný oceľový plech sú v symbióze s prostredím. Priestory s meditačným zameraním radené do línie sú obsažné, avšak pridlhé a reálnosť preukázaného zobrazenia je otázna. Vizuálna podpora nie je v návrhu celkom presvedčivá.

Heslo: 03Z5 – odmena
Autor: Bc. Procházková Zuzana, FA STU

Vyvážená dynamická kompozícia s jasnou symbolikou. Mimoriadne dobre prepracovaný koncept dispozície, konštrukcie, včítane parteru. Objekt však svojím objemom presahuje únosnosť prostredia.

Heslo: 0905856382 – odmena
Autor: Bc. Švorc Peter, FA STU

Elegantné riešenie so symbolickým gestom prostredníctvom sklenej pyramídy na osi trasy k pomníku. Pavilón zapustený do zeme, s funkčným presvetlením cez pyramídu je funkčný, hmotovo čistý a vyvážený. Evokuje trochu myšlienky na riešenie v Louvri.

Heslo: MRS_01 – odmena
Autor: Bc. Torda Vladimír, FA STU

Návrh silného novotvaru v prostredí výrazne prezentuje individualistické riešenie, ktoré zaujalo porotu netradičným kontrastným pohľadom na jeho vstup do prírodného prostredia. Polemickou je predovšetkým mierka objektu a lokalizácia v blízkosti pomníka.

Súťažné návrhy boli vystavené na verejnej výstave vo vestibule FA STU a ceny boli odovzdané pri príležitosti jej otvorenia dňa 19. februára 2008.
(Fotografie návrhov sú na strane 22).

Imrich Tužinský, FA STU
Jozef Kollár, FA STU

Manželka prezidenta Silvia Gašparovičová si s veľkým záujmom pozrela expozíciu STU.

SvF CONECO – prehliadka ľudského umu a technickej dokonalosti stavbárov

Výstavisko Incheba sa od 1. apríla – na dobu piatich dní – stalo najvýznamnejším miestom prezentácie stavebných firiem, ich projektantov, architektov, stavbárov, developerov, výrobcov a predajcov. Priam viditeľný, dynamický rozmach stavebníctva na Slovensku, ale aj v celej Európe dnes sprevádza rastúci záujem odborných inštitúcií a verejnosti o najnovšie trendy a inovácie v oblasti stavebníctva, realít, klimatizácie a vzduchotechniky, či využitia energie v bývaní.

Dôkazom tohto mimoriadne intenzívneho rozvoja a záujmu bol aj 29. ročník medzinárodného stavebného veľtrhu CONECO, ktorý sa stal dočasným pôsobiskom pre viac ako 900 vystavovateľov zo 14 krajín.

V bohatom sprievodnom programe CONECO ponúklo odbornej i laickej verejnosti nielen bezplatné poradenské služby odborných inštitúcií (SvF aj v tomto roku uvedená ako odborný garant a poradca z akademickej obce) a spoločností, ale aj konferencie s aktuálnymi témami (vodné zdroje, doprava, stavebníctvo), ktoré je potrebné riešiť už v súlade so záujmami Európskej únie.

Tak ako po iné roky ani tento rok na medzinárodnom veľtrhu nechýbala prvá dáma, manželka prezidenta SR Silvia Gašparovičová. Ako bývalá stavebná inžinierka, s veľkým záujmom sleduje nové výzvy a technológie, ktoré ponúkajú stavebné firmy a odborné inštitúcie práve na tejto výstave. V sprievode ministrov Mariana Janušeka a Ľubomíra Jahnátka, prezidenta ZSPS Jána Majerského, námestníka generálneho riaditeľa Incheba Expo a.s. Jozefa Kaliského, generálneho riaditeľa Incheba Expo a.s. Alexandra Rozinu i ďalších zástupcov vládnej delegácie sa zastavila aj pri výstavnom stánku Stavebnej fakulty STU, kde sa srdečne zvítala s dekanom fakulty Alojzom Kopáčikom a prodekanom Jozefom Oláhom. V krátkom rozhovore ocenila jedinečnú možnosť tohto veľtrhu,

Zástupcovia vládnej delegácie sa zastavili aj pri stánku SvF. Minister výstavby Marian Janušek (prvý sprava).

prezentovať novinky a informácie určujúce trend, ktorým sa stavebníctvo na Slovensku uberá. S úprimným záujmom prijala pozvanie dekana Stavebnej fakulty prof. Ing. Alojza Kopáčika, PhD., na oslavy 70. výročia vzniku Stavebnej fakulty, ktorých súčasťou bude medzinárodná vedecká konferencia „70 rokov SvF STU“ , ktorá sa bude konať 4. – 5. decembra 2008.

Celá akademická obec Stavebnej fakulty STU si uvedomuje, že mozaika podujatí realizovaných v roku 2008, v konečnom dôsledku upevní a posilní nielen medzinárodný profil, ale aj kredit našej alma mater.

Valéria Kocianová
Foto: **Valéria Kocianová**

SvF

Výstava fotografií Pamiatky v obnove II. – staré drevo

Začiatkom roka sa vo foyeri pred Aulou akademika Bellu na Stavebnej fakulte STU konala fotografická výstava Ing. Ota Makýša, PhD.

Výstavou s príznačným názvom Pamiatky v obnove II. – staré drevo autor prezentoval kvalitne realizované snímky drevených stavieb, zozbierané z viacerých lokalít Slovenska aj zo zahraničia. Jednotlivé fotografické snímky boli vybrané podľa zásady prieniku troch úrovní

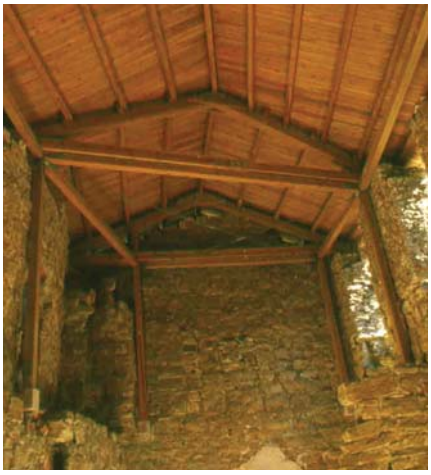

– dosiahnutia primeranej umeleckej formy, ukážky jasného technického obsahu a tiež zaujatia poetickým posolstvom. Zámerom autora bolo prezentovať myšlienku resp. základnú ideu, ktorá sa ako zlatá niť
vinie celou technicko-umeleckou stavebnou obnovou pamiatok, jedinečné, neopakovateľné čaro lokality a okamihu, súčasťou ktorého sa praktická obnova stáva, resp. často ho aj tvorí, prípadne ničí.

Výstava tak prispieva nielen k propagácii vhodných, resp. k odsúdeniu nevhodných spôsobov obnovy a prezentácie drevených stavieb, konštrukcií a detailov, ale aj k prezentácii „ducha“ pamiatok, ktorého zachovanie, zdôraznenie, oživenie, vytvorenie či vzkriesenie je jedným z hlavných zmyslov pamiatkovej obnovy. Toto posolstvo je obzvlášť dôležité šíriť medzi technikmi – stavebnými inžiniermi a architektmi, pretože základným predpokladom kvalitnej pamiatkovej obnovy nie sú len technické znalosti, ale aj vzťah ku kultúrnemu dedičstvu. Treba poznamenať, že podujatia takéhoto typu, obzvlášť so zameraním na pamiatkovú obnovu nemajú na Stavebnej fakulte zatiaľ, žiaľ, veľkú tradíciu.

Projekt výstavy Pamiatky v obnove II. – staré drevo bol podporený grantom Ministerstva kultúry SR v projekte Obnovme si svoj dom a jeho realizátorom je centrum technológie obnovy pamiatok pri Katedre technológie stavieb Stavebnej fakulty STU.

Valéria Kocianová, Oto Makýš
SvF STU

SjF Projekt „Strojárska olympiáda 2008“ na Strojníckej fakulte STU

Rozvíjajúci sa strojársky priemysel na Slovensku začína pociťovať nedostatok pracovných síl v oblasti technicky vzdelanej mládeže, a zároveň zvyšujúci sa dopyt po technicky vzdelanej inteligencii zabezpečuje mladým ľuďom dobrú perspektívu uplatnenia v zamestnaní.

Prezentácie ústavov fakulty boli pre mnohých návštevníkov veľmi zaujímavé

Projekt *Strojárska olympiáda* vznikol s cieľom propagovať Strojnícku fakultu STU v Bratislave vedomostnými súťažami. Chcel poskytnúť študentom stredných škôl a učilíšť s maturitou základné informácie o Strojníckej fakulte STU v Bratislave, podnietiť záujem študentov o problematiku strojárstva formou zábavných súťaží. Popri súťažnej oblasti projekt obsahoval aj časť, v ktorej sa poskytli základné informácie o štúdiu na fakulte, o perspektívach absolventov, o zaujímavostiach študijných programov, ktoré fakulta ponúka v bakalárskom stupni štúdia a krátke výňatky zo študentského života. Dňa 19. 3. 2008 sa preto okrem finále strojárskej olympiády organizovali ešte dve akcie, a to *Deň otvorených dverí SjF STU v Bratislave*, kde návštevníci najmä zo stredných škôl si mohli prezrieť laboratória fakulty, pričom im podľa presného harmonogramu sprievodcov robili mladší kolegovia z fakulty, a *Job fórum*, kde špičkové firmy v jednotlivých stánkoch vo vestibule Strojníckej fakulty prezentovali svoje výsledky a ponuky. V posluchárňach podľa určeného harmonogramu zástupcovia firiem, väčšinou poprední manažéri, informovali o činnostiach svojich firiem a možnostiach uplatnenia sa mladých absolventov Strojníckej fakulty.

Nakoľko projekt Strojárska olympiáda 2008 bol úplne nový, uvedieme niekoľko základných faktov. Myšlienku organizovania tejto akcie prvýkrát predniesol dekan fakulty doc. Ing. Ľubomír Šooš, PhD., počas pracovného stretnutia s členom

Množstvo záujemcov nás milo prekvapilo, a preto sme museli organizáciu finále súťaže presunúť do Auly Aurela Stodolu.

Mgr. Kováčová, PhD. pri rozdeľovaní študentov do komisií.

Návštevy v laboratóriách mali určený harmonogram – návšteva v laboratóriu spaľovacích motorov a v centre technologického transferu kvality.

Udeľovanie cien víťazom bolo sprevádzané kultúrnym programom.

predstavenstva VOLKSWAGEN Slovakia, a.s., Ing. Jaroslavom Holečkom, ktorý okamžite akciu podporil a prisľúbil spoluprácu pri organizovaní súťaže.

Súťaž mala tri kolá, prvé dve kolá sa uskutočnili prostredníctvom internetovej stránky www.olympiada.sjf.stuba.sk. Prvé kolo malo formu testu a bolo venované otázkam matematiky a fyziky. Nebolo potrebné veľa počítať, dôležité bolo zamyslieť sa nad odpoveďou. Druhé kolo bolo venované otázkam zo „strojariny" a obsahovalo dva testy. Jeden bol venovaný základným strojárskym pojmom a druhý test bol voliteľný, podľa oblastí, v ktorých sa súťažilo. Otázky nevyžadovali špeciálne strojárske znalosti, ani rozsiahle technické vedomosti, a preto mohol na ne odpovedať tak študent gymnázia, ako aj odbornej školy. Na web stránke bolo priebežne zverejňované poradie zapojených študentov.

V treťom kole mali súťažiaci študenti vypracovať súťažnú prácu v oblastiach, ktoré niesli názvy bakalárskych študijných programov:

- automobily, lode a spaľovacie motory,
- energetické strojárstvo,
- mechatronika,
- procesné strojníctvo a environmentálna technika,
- strojárska výroba a manažérstvo kvality.

Zaslať ju bolo potrebné v elektronickej podobe na e-mailovú schránku súťaže. Po sčítaní bodov zo všetkých kôl súťaže boli pozvaní desiati najúspešnejší študenti z každej oblasti, čiže vo finále sa zúčastnilo 50 najlepších študentov z celého Slovenska.

Záujem o akciu bol väčší, ako očakávali najväčší optimisti. Na internetovej stránke sme zaznamenali viac ako 21 000 prístupov. Vestibul fakulty sa naplnil, pretože vystavované exponáty firiem, ako aj ústavov fakulty boli skutočne zaujímavé, a tak základné informácie o organizácii finálového kola sme museli uskutočniť v Aule Aurela Stodolu na

Víťazi Strojárskej olympiády si prezreli montážnu halu vo VOLKSWAGEN Slovakia, a.s.

SjF STU. Len študentov z 28 stredných škôl bolo približne 280.

Skutočnosť, že medzi ocenenými boli študenti z Košíc, Michaloviec, Lučenca, Martina, Zvolena, Komárna, Trenčína, Spišskej Novej Vsi dokazuje, že akcia podchytila celé Slovensko Odborné komisie zhodnotili výsledky kôl, záverečné práce a určili víťazov. Dôležitosť súťaže podčiarkovali aj nemalé finančné odmeny, ktoré organizátori získali od partnerov akcie: VOLKSWAGEN Slovakia, a.s., PSA Peugeot Citroën, VUJE, a.s., Výskumný ústav zváračský – Priemyselný inštitút SR, SOVA Digital a.s., APOLLOPROJEKT, s.r.o., ABB, s.r.o., KONŠTRUKTA – Industry, a.s., MicroStep s.r.o., Stroje a mechanizmy a.s., Sauer-Danfoss a.s. Škola, na ktorej študent študuje, dostala dvojnásobnú výšku odmien. O publicitu projektu sa postarali Denník SME a Slovenská televízia.

Vyhlásenie víťazov sa nieslo v slávnostnej atmosfére. Odovzdávanie cien prebehlo za účasti partnerov Strojárskej olympiády so sprievodným kultúrnym programom v aule Dionýza Ilkoviča na Mýtnej ulici. Aby sa naplnilo známe heslo olympiád Pierra de Coubertina o víťazoch a účastníkoch, prebehli zároveň aj zlosovania anketových akcií Strojníckej fakulty STU a Študentského cechu strojárov SjF STU, ktorý bol aj spoluorganizátorom akcie.

Najlepší účastníci finále mali možnosť navštíviť montážnu halu v závode VOLKSWAGEN Slovakia, a.s. Víťazi si v sprievode učiteľov mohli prezrieť výrobu Touaregov a na vlastné oči vidieť, že „strojarina" môže byť skutočne zaujímavá. Záver prehliadky bol už pre mnohých mladých a po náročnom dni aj unavených ľudí prekvapením. V informačnom centre VW ich čakali plné stoly s občerstvením.

Študenti odchádzali domov až po 17 hodine. Šťastie, že na ďalší deň mali veľkonočné prázdniny. Organizátori akcie dúfajú, že dobré dojmy z akcie zostanú návštevníkom aj po prázdninách a rozhodnú sa pre štúdium na fakulte, kde odovzdajú vyplnenú prihlášku. Ďalšie informácie, ako aj rozsiahlu fotodokumentáciu z tejto akcie, si možno stále pozrieť aj na stránke www.olympiada.sjf.stuba.sk.

Autor týchto riadkov ďakuje všetkým spolupracovníkom, ktorí sa podieľali na príprave akcie, a to tvorcom otázok pre jednotlivé kolá, pracovníkom ústavov za ich prezentácie v stánkoch a laboratóriách, študentom z ŠCS SjF STU za organizáciu sprievodnej akcie Job fórum, kolegom, ktorí pri akcii pomohli na prvý pohľad maličkosťami, ale často veľmi dôležitými, partnerom akcie, ktorí prispeli finančnými čiastkami a svojou účasťou, čím urobili program zaujímavým a vedúcej projektového oddelenia Mgr. Monike Kováčovej, PhD., ktorá pri organizovaní akcie dokázala riešiť často aj neriešiteľné situácie.

Marian Králik, SjF STU
foto: **Tibor Andrejčák**

MTF Konferenčná kultúra jazykových sekcií ŠVK na MTF

Ak by ste 13. marca nazreli do priestranných učební 160 a 086 na Paulínskej ulici v Trnave, sídle Materiálovotechnologickej fakulty STU, videli by ste, že ich steny zdobia pestrofarebné vedecké postery v angličtine a nemčine, pri rečníckych pultoch je nainštalovaná moderná audiovizuálna technika, na čelnej stene pripravené plátna na projekciu a na príručnom stolíku sú nachystané minerálky. Je to jasné, konferencia. Síce „iba" sekcie anglického a nemeckého jazyka Študentskej vedeckej konferencie (ŠVK), ktorá sa každoročne koná s cieľom využiť odborné vedomosti, talent a kreativitu študentov a podnietiť ich vedeckú aktivitu v zvolenom študijnom odbore, ale študenti a pedagógovia ju berú naozaj vážne.

Katedra odbornej jazykovej prípravy (KOJP) Ústavu inžinierskej pedagogiky a humanitných vied (ÚIPHV) sa aj tu snaží naplniť svoje poslanie: čo najlepšie pripraviť absolventov MTF na úspešné pôsobenie na medzinárodnom trhu práce, ktorý sa nám vstupom do EÚ otvoril, na vystupovanie na medzinárodných vedeckých fórach, ale aj na čoraz častejšie študentské mo-

Prezentujúci.

bility na zahraničných univerzitách. Vychádza pritom z presvedčenia, že jazyk je viac ako ovládanie čo najväčšieho množstva odborných výrazov a gramatických pravidiel, ale že je to sociokultúrny jav, zahŕňajúci zvládnutie konferenčnej a podnikovej kultúry, rešpektovanie kultúrnych rozdielov, ako aj profesionálnu etiku aj etiketu multikultúrneho profesionálneho prostredia, na ktorom budú reprezentovať nielen seba, svoju inštitúciu a svoju alma mater.

Už niekoľko rokov sa katedre darí nasimulovať také prostredie práve na ŠVK. Pre pedagógov KOJP to znamená vychovať budúcich technológov, vedcov, manažérov a učiteľov s rozvinutou cudzojazyčnou kompetenciou, zvládnutými prezentačnými technikami, rutinne využívajúcich moderné informačné a komunikačné technológie, ktorí dokážu zaujať publikum, úspešne komunikovať svoje know-how, suverénne zvládnuť odbornú diskusiu, a aj vhodne sa oblieť. A to všetko v duchu politickej korektnosti a štábnej kultúry. Sekcie anglického a nemeckého jazyka ŠVK v súčasnosti vedené a precizované G. Walekovou a D. Fedičom tak predstavujú pre študentov ideálny priestor na to, aby na vlastnej koži zažili atmosféru konferenčného fóra ešte predtým, ako vstúpia na to reálne.

Autorov tejto koncepcie (E. Mironovová a J. Miština) mimoriadne teší, že program je zjavne dostatočne príťažlivý aj pre študentov: každý rok sa napríklad v anglickej sekcii predstaví 12 až 18 študentských projektov (10-minútová odborná prezentácia s PowerPointovou podporou a vedecký poster formátu A1). Troj- či štvornásobní účastníci nie sú výnimkou. Záujem je aj medzi doktorandmi, skalnými rečníkmi, ktorí tento rok vystúpili v rámci exhibície. Odborná porota tradične pozostáva z kolegov z katedier jazykov FEI STU (Ľ. Rovanová, Ľ. Solenská), Trenčianskej univerzity A. Dubčeka (M. Igazová, D. Riečická), Zvolenskej univerzity (J. Luptáková) a trnavskej UCM (H. Zárubová, J. Keketiová), ako aj učiteľov KOJP.

Pozorné publikum.

Hodnotiaca porota.

Odovzdávanie sponzorského daru.

Tohoročná porota rozhodla o víťazoch takto:

V sekcii cudzie jazyky I – Anglický jazyk:
1 Progressive Methods of Quality Improvement (riešiteľ: Matej Pecháček)
2 Job Opportunities for Undergraduates in Slovakia and Great Britain
(riešitelia: Tatiana Tetliaková, Anna Pompurová)
3 Proposals for Employees´ Benefits Improvement in Trens, Inc., Trenčín
(riešitelia: Michal Puškár, Monika Kasprzaková)

V sekcii cudzie jazyky II – Nemecký jazyk:
1 Fachdeutsch Interaktiv
(riešiteľ: Ondrej Szabó)
2 Kompetenzen von Manageren (riešitelia: Miriama Špaleková, Lucia Masnicová)
3 Datenbanksystem vo Studenten (riešitelia: Ladislav Rusňák, Jakub Mile)

Kritériom bol vlastný odborný prínos, prehľadné a logické usporiadanie informácie, správne zvolené prezentačné techniky, práca s publikom, zvládnutá odborná diskusia a, samozrejme, jazyková kultúra. Vedecké postery tohoročných účastníkov ako i fotodokumentáciu si môžete čoskoro pozrieť na www.mtf.stuba.sk, alebo priamo v priestoroch katedry. Atraktívne vedecké postery s profesionálnym dizajnom tvoria originálnu dekoráciu priestorov katedry, dotvárajú jej akademickú atmosféru, slúžia aj ako učebná pomôcka a výkladná skriňa katedry.

Špecifikom jazykových sekcií je aj to, že konferenčné prostredie dotvára početné publikum, v ktorom sa každoročne vystrieda sto až dvesto študentov, ktorí radi prídu podporiť svojho favorita, dozvedieť sa niečo nové, či len nechať sa inšpirovať a nadýchať sa konferenčnej atmosféry. Veľmi si ceníme, že pozornosť našej sekcii venuje aj vedenie fakulty a kolegovia z odborných katedier. Pravidelnými návštevníkmi bývajú študenti a učitelia miestnej Trnavskej univerzity a Univerzity sv. Cyrila a Metoda. V publiku sme už privítali aj rodičov súťažiacich. A tento rok sa prišli poučiť

Student helpers.

aj potenciálni budúci študenti MTF – žiaci 5. ZŠ pod vedením svojej pani učiteľky. Nadácia Jána Korca pravidelne prispieva hodnotnými slovníkmi pre víťazov. O propagáciu v médiách sa tento rok postarala vedúca katedry D. Cagáňová. Katedre sa tak darí prekročiť nielen hranice fakulty, STU, ale aj mesta a regiónu.

Na organizovaní konferencie v jazykových sekciách sa tradične okrem pedagógov podieľajú aj zohrané tímy študentov, ktorí majú na starosti zabezpečenie a ovládanie techniky, drobné pomocné práce a disciplínu publika, okrem iných aj populárny bodyguard, ktorý vpúšťa publikum iba počas prestávok, aby nevyrušovalo prezentujúcich. Mimochodom, ku katedrálnemu folklóru patrí aj „story" o tom, ako pred pár rokmi nevpustil počas bežiacej prezentácie ani čerstvo zvoleného dekana.

V snahe zatraktívniť konferenciu a urobiť ju ešte viac študentskou sa organizátori v tomto ročníku rozhodli zveriť študentom ďalšie kompetencie, a to moderovanie celej konferencie (chairing). Pod vedením E. Mironovovej a D. Fediča sa tejto úlohy vrátane precízneho a kultivovanému „timingu" bravúrne zhostili v sekcii AJ P. Uhrovčíková, doktorandka Katedry priemyselného manažmentu a R. Lipka študent 1. ročníka inžinierskeho štúdia materiálového inžinierstva, ako aj Martin Hrudka, študent 2. ročníka odboru výrobné zariadenia a systémy v sekcii NJ, všetci traja bývalí viacnásobní úspešní účastníci ŠVK.

O tom, že príprava študentov na konferenciu vyžaduje mimoriadne nasadenie aj od pedagógov, netreba nikoho presviedčať. Napriek samozrejmým nadčasom, zvýšenému ruchu a nervozite pred a počas konferencie, sa do nej zapájajú všetci učitelia KOJP. Individuálna práca so zapálenými študentmi, ich originálne projekty a pôsobivé výstupy sú však skutočnou satisfakciou. O tom, že nás to stále baví, svedčí aj fakt, že pre budúci ročník už máme nachystanú ďalšiu inováciu..., ale o tom až na budúci rok.

Víťaz anglickej sekcie.

E. Mironovová, G. Waleková, D. Fedič
MTF STU

FIIT

ProFIIT 2008 – finále súťaže pre

V dňoch 28. a 29. marca 2008 sa konalo finále súťaže pre stredoškolákov ProFIIT 2008. Dvadsať sedem študentov z celého Slovenska, ktorí sa doň prebojovali v regionálnom kole, si vzájomne zmerali svoje sily. Prvenstvo z korešpondenčného kola obhájil Peter Ondruška zo SPŠ elektrotechnickej v Dubnici nad Váhom pred Tomášom Matulom z Gymnázia Jura Hronca v Bratislave a Jánom Súkeníkom z Gymnázia Jozefa Lettricha v Martine.

Ako súťaž hodnotil Ing. Peter Trebatický, riaditeľ súťaže:

„Ako každý rok, aj tento bolo vo finále ProFIIT 2008 šesť príkladov. Každý, kto vyrieši aspoň dva príklady, získa bonusové body na prijímacie konanie. Prví traja získali 65 bodov, ostatní, čo vyriešili dva príklady, 52 bodov.

Príklady boli tematicky spojené do príbehu z konfliktu Francúzska a Nemecka, o ktorom sa dozvedáme z denníka francúzskeho vojaka, ktorý bol súťažiacim dobre známy z korešpondenčného kola súťaže ProFIIT 2008. Jeho prostredníctvom sa dozvedáme o bitke v lese, oddychu vojakov po úspešnom ťažení, upadnutí nášho „hrdinu" do zajatia a následnom úspešnom pokuse o útek z neho.

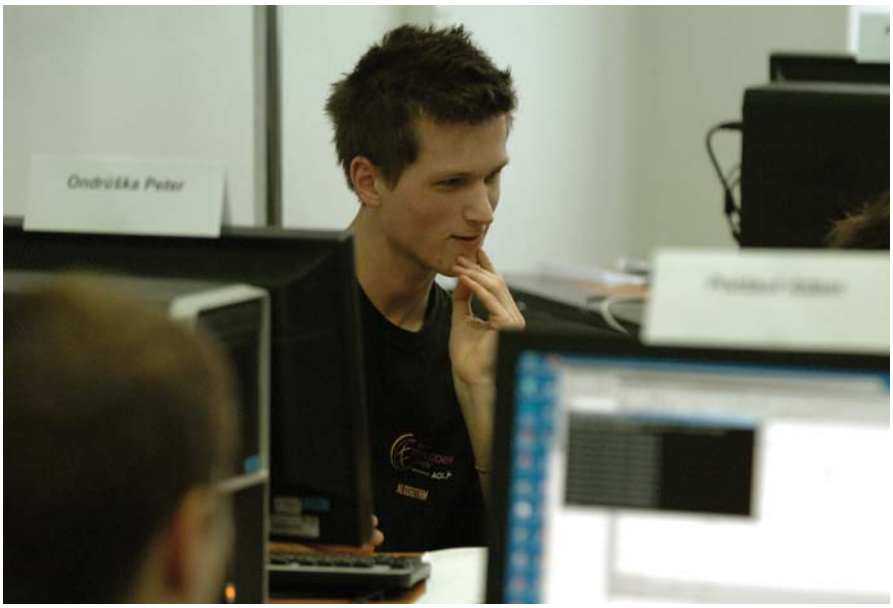

...a takto s úsmevom pracuje víťaz Peter Ondruška...

Najviac z 27 zúčastnených súťažiacich sa neúspešne pasovalo prevažne s dvoma príkladmi. Paradoxne, najmä s príkladom, ktorý organizátori považovali za jeden z jednoduchších. Išlo v ňom o výpočet člena postupnosti, ktorá bola „očividne" periodická. Práve toto pozorovanie bolo treba využiť, nakoľko bolo potrebné nájsť aj vzdialených členov postupnosti. Keďže väčšina súťažiacich počítala každého člena postupnosti zvlášť, ich programy bežali pridlho, a preto neboli uznané.

Najnenávidenejším príkladom bol príklad, kde bolo treba určiť, či zadaný reťazec znakov obsahuje korektné ISBN číslo. Tento druh príkladov nie je o vymyslení správneho algoritmu, pretože ten je popísaný v zadaní. Ide v nich o pozorné prečítanie si zadania, aby človek pri implementácii nezabudol na

...najskôr si treba prečítať inštrukcie...

...a už všetci usilovne pracujú...

Spokojný pohľad Petra Trebatického, riaditeľa súťaže.

niektorú možnosť. Takéto príklady sú charakteristické tým, že má človek pocit, že to už má určite dobre, ale vyhodnocovací systém mu hlási, že nie.

Spomínané dva príklady boli v rámci príbehu v strede zadaní. To malo za následok, že s nimi súťažiaci s menej skúsenosťami z takýchto typov súťaží „zabili" celých 5 hodín trvania finále. Najjednoduchší príklad bol totiž na poslednej strane zadaní (neúmyselne – zapadal do príbehu), takže si ho niektorí ani len neprečítali. O jeho náročnosti svedčí aj fakt, že ho vyriešilo najviac súťažiacich. Išlo v ňom o vypísanie všetkých binárnych čísiel s definovaným počtom jednotiek.

Dva príklady nevyriešil nikto. Jeden z nich týmto splnil svoj účel, lebo bol zámerne veľmi ťažký, aby tí lepší mali čo robiť celú súťaž. Tento príklad sa nikto nepokúsil ani len odovzdať. Druhým nikým nevyriešeným bol príklad náročný na logické uvažovanie, kedy bolo treba z výrokov kamarátov, kde každý tvrdil o každom, že je klamár alebo pravdovravný, zistiť, minimálne a maximálne koľkí z nich sú klamári. Keď už človek mal vymyslené správne riešenie, implementácia bola jednoduchá.

Tento ročník sa vyskytla na súťažiach tohto typu nie často vídaná skutočnosť, že každý súťažiaci odovzdal aspoň jedno riešenie."

Vo finále sa stretli žiaci 15 stredných škôl z 11 miest Slovenska. 2 žiaci boli z SPŠ, ostatní gymnazisti. 44,44 % tvorili žiaci bratislavských škôl. Najviac zastúpené bolo Gymnázium Jura Hronca v Bratislave (29, 63 % súťažiacich).

Viac informácií sa dozviete z webových stránok súťaže: http://www2.fiit.stuba.sk/ProFIIT/.

Zuzana Marušincová
FIIT STU

JUBILANTI

Profesor Rudolf Briška – významný národohospodár

(1908 – 1971)

Len mimoriadne vzácne osobnosti vedeckého, umeleckého a politického života si pripomíname pri ich životných jubileách. K takýmto výnimočným osobnostiam nepochybne patrí aj významný národohospodár, právnik a pedagóg – prof. JUDr. Rudolf Briška, CSc., ktorého život a dielo si dnes priblížime pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia. Spolu s Imrichom Karvašom a Petrom Zaťkom patril k zakladateľom a vedúcim osobnostiam národohospodárskej teórie na Slovensku. Dôvodom, prečo ho chceme predstaviť súčasnej generácii pracovníkov a študentov STU je aj skutočnosť, že meno profesora Brišku zostalo nerozlučne späté s našou univerzitou.

Narodil sa 18. apríla 1908 v Otrhánkach, okr. Bánovce nad Bebravou, ako jedno zo 14 detí v chudobnej roľníckej rodine. Po maturite na strednej škole v Prievidzi študoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave, ktorú ukončil v roku 1932 získaním titulu doktora práv.

Pracovať začal v právnickej praxi, ale od začiatku sa venoval ekonómii, priťahovala ho najmä národohospodárska teória. Už v roku 1932 publikoval vedeckú stať „Vysťahovalectvo na Slovensku". Počas študijného pobytu vo Veľkej Británii študoval diela J. M. Keynesa, najmä problematiku makroekonomickej regulácie v podmienkach trhového hospodárstva. Ďalšie študijné pobyty realizoval na vysokých školách v Rakúsku, Francúzsku, Kanade a Nemecku. Tieto mu okrem iného umožnili doplniť si aj jazykové znalosti z angličtiny, francúzštiny, nemčiny a ruštiny, ktoré využil pri prekladaní zahraničnej odbornej literatúry. V roku 1935 bol zvolený za tajomníka Zväzu slovenských bánk. V tejto funkcii bol okrem iného poverený riadením Rockefellerovho fondu na pomoc rasovo prenasledovaným. Práve v tejto súvislosti si pripomínajú jeho meno aj v mnohých židovských komunitách z vďaky, že v tom čase zachránil celý židovský tábor pred transportom do Osvienčimu.

V roku 1937 napísal svoju prvú knihu „Problém reagrarizácie" o zapájaní sa nezamestnaných do drobnej poľnohospodárskej výroby. Ďalšia publikácia „Remeslo a veľkovýroba" hovorila o význame remeselníckeho podnikania v modernej ekonomike a o prostriedkoch jeho podporovania. Habilitoval sa v roku 1939 a následne sa stal súkromným docentom pre hospodárske vedy na Právnickej fakulte UK, kde sa až do zriadenia Vysokej školy obchodnej v roku 1940, tieto vedy študovali.

Po presťahovaní Slovenskej vysokej školy technickej do Bratislavy v roku 1939 sa stal jej mimoriadnym profesorom na Odbore špeciálnych náuk. Študentom všetkých odborov, čo bol vtedajší názov fakúlt na technikách, prednášal verejné právo, národné hospodárstvo a ochranu robotníctva. Na SVŠT, kde zotrval do roku 1950, bol v roku 1944 vy-

menovaný za riadneho profesora pre odbor národného hospodárstva a verejného práva. Profesor Briška sa výrazne angažoval aj pri zriadení spomínanej Vysokej školy obchodnej, spočiatku súkromnej, ktorá mala byť pôvodne, podľa zákona o zriadení SVŠT jej šiestou fakultou. Na oboch vysokých školách viedol ústavy národného hospodárstva. Počas tohto obdobia vydal knihy – „Vojnové hospodárstvo", „Obyvateľstvo" a tri obsažné učebnice národohospodárskej teórie a národohospodárskej politiky.

Po vojne v roku 1945 získal profesor Briška Rockefellerovo štipendium. V USA sa venoval štúdiu štatistických metód v ekonómii a ako prvý Európan navštívil komplex jadrového výskumu v Los Alamos. Po návrate z USA, kde odmietol ponuku prednášať na Columbijskej univerzite, nemal už dlho možnosť odovzdávať nadobudnuté vedomosti študentom vo svojej vlasti. V roku 1950 bolo jeho úspešné pôsobenie v plnom rozkvete síl ukončené. Stal sa jednou z obetí komunistických čistiek na vysokých školách a nesmel ďalej pedagogicky pôsobiť. Krátko pracoval v Kovoslužbe, neskôr v Hydroprojekte, ale ani tu nemohol dlhšie zotrvať. V roku 1952 bol spolu s rodinou v rámci známej „Akcie B" vysídlený mimo Bratislavu, najprv do Suchej Hory na Oravu a neskôr do Prešova, kde začal novú „kariéru" v Pozemných stavbách – v profesii, pre ktorú nemal vlastne kvalifikáciu. Aj počas tohto vynúteného pôsobenia si naďalej prehlboval svoje vzdelanie. Na želanie jeho vtedajšieho zamestnávateľa absolvoval priemyselnú školu stavebnú a súčasne diaľkovo študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, odbor matematika a deskriptívna geometria.

Do Bratislavy sa vrátil až po uvoľnení politických pomerov v roku 1964, keď začal pracovať v Ústave ekonomiky a organizácie stavebníctva a zároveň ako externý pedagóg na Vysokej škole ekonomickej.

Zomrel tragicky v júni roku 1971 vo veku 63 rokov.

Podľa názoru odborníkov – ekonómov, delil profesor Briška národohospodársku vedu na národohospodársku teóriu, národohospodársku politiku a finančnú vedu. Hospodárstvo chápal ako plánovitú činnosť ľudí smerujúcu k obstarávaniu statkov uspokojujúcich ich potreby. Upozorňoval, že kto má v rukách hospodárstvo ovláda nielen štát, ale aj národ. Bol zástancom trhovej ekonomiky, ale zároveň kládol dôraz na nepoddávanie sa samočinne pôsobiacim silám trhového mechanizmu a považoval za potrebné zásahy štátu a obecnej samosprávy do hospodárstva. Zdôrazňoval úzku vzájomnú spätosť činnosti technika a národohospodára, ktoré sa vzájomne doplňujú a ovplyvňujú. Tvrdil, že národohospodár musí ovládať aspoň základné prírodovedecké zákony a v určitej miere i technologickú stránku výroby, na druhej strane technik musí ovládať hospodárske a súkromnohospodárske otázky výroby. Technika hovorí, či je niečo možné a hospodárstvo, či sa to opláca.

Aj keď profesor Briška nevytvoril vlastnú originálnu teóriu, bol uznávaným propagátorom svetovej ekonomickej vedy. Ako vysokoškolský pedagóg sprístupňoval vtedajšie poznatky, názory a prúdy, čo považoval za hlavný zmysel práce vysokoškolského učiteľa. Upozorňoval, že národohospodárska veda sama nikdy nerieši problémy, nedodáva závery bezprostredne použiteľné k realizácii, len odpovedá na dané otázky. Zároveň zdôrazňoval, že vysoká hodnota národohospodárskej vedy je v tom, že predstavuje zvláštnu metódu myslenia, nie doktrínu, je myšlienkovým aparátom, ktorý umožňuje robiť správne závery.

Ako vyplýva zo záverov medzinárodnej konferencie „Vývoj ekonomického myslenia na Slovensku", konanej na Ekonomickej univerzite v Bratislave v roku 2006, prínos profesora Brišku, v oblasti ekonomiky bol predovšetkým v hlbokom teoretickom zvládnutí rôznych sociálnoekonomických koncepcií, jednotlivých základných teoretických prúdov a vo vysoko erudovanej aplikácii vedeckých axióm do našich špecificky slovenských sociálnoekonomických podmienok, zohľadňujúc naše národné tradície a mentalitu. Keďže nebol len čistým teoretikom v zmysle rozvíjania ekonomickej vedy, jednotlivé vedecké poznatky – vtedy novú makroekonomickú teóriu – prakticky realizoval spolu so svojimi „súputníkmi" v procese hospodárskeho rastu slovenskej ekonomiky prostredníctvom zastávaných funkcií na rôznych významných postoch nášho verejného života.

Profesorovi R. Briškovi na počesť jeho celoživotného diela, za zásluhy o demokraciu a ľudské práva udelil prezident ČSFR v roku 1991 Rad T.G. Masaryka in memoriam. V roku 1993 bola založená Briškova nadácia na podporu vzdelávania mladých ekonómov, na vzniku ktorej mala podiel Fakulta hospodárskej informatiky EU v Bratislave, Ústav ekonomiky a organizácie stavebníctva a Združenie podnikateľov Slovenska.

Karol Babor, Tatiana Sikorová
R STU

ŠTUDENTSKÉ OKIENKO

EASA alebo spájanie sa mladých architektov v Európe

EASA je koncept, ktorý siaha od Azerbajdžanu po Island. Žiadna inštitúcia, žiadne ústredie, žiadni členovia. Sieť ľudí, ktorých spája komunikácia, stretnutia a výmena skúseností. Je tradíciou od roku 1981, keď študenti architektúry z Liverpoolu pozvali študentov z celej Európy na medzinárodný workshop s cieľom pomôcť pri riešení lokálnych problémov. Nadšenie viedlo k rozhodnutiu organizovať dvojtýždňové letné stretnutie každoročne, zatiaľ posledné sa konalo v roku 2007 v Elefsine v Grécku, v roku 2008 bude v írskom Letterfracku. Cieľom podujatia je podporiť spoluprácu medzi študentmi z európskych krajín prostredníctvom workshopov, prednášok, neformálnych debát a výstav. Na špecializácii nezáleží – vítaní sú študenti

interiéru, krajinnej architektúry, urbanizmu a priemyselného dizajnu. Organizátormi sú ľudia z EASA siete, absentuje zvyčajné prepojenie na akademické alebo profesionálne inštitúcie. Motorom je iniciatíva a spolupráca študentov, odmenou skúsenosť, akú klasické štúdium neponúka, iná forma vzdelávania a organizácie. Účasť na EASA nestačí, žiada sa aktívna participácia. Pretože EASA tvorí každý jeden z účastníkov, je to proces, nie hotový jav. Tým je každá EASA iná – iné prostredie, iní ľudia, iné nápady. Rozpočet tvoria účastnícke poplatky a sponzorské dary. Úlohou národných kontaktov popri informovaní o EASA na národnej úrovni je aj hľadanie sponzorov na podporu výpravy zo svojej krajiny (poplatok, cestovné). Na pobyt EASA 07 v Grécku podporila slovenských študentov spoločnosť Holcim.

Dva týždne EASA

Možno to bude znieť nekomfortne: spanie v „spacákoch" na lešení, spoločné sprchy a toalety, jedlo servírované do prinesených „ešusov" a šálok. No každý sa môže rozhodnúť, či strávi pohodlnú dovolenku v hoteli, alebo bude zdieľať priestor a kreatívnu energiu s nomádmi z celej Európy. Stretnutia EASA tvoria z veľkej časti workshopy vedené tútormi, ktorí svoj návrh musia prihlásiť u organizátorov. Ich finálny výber nepodlieha forme workshopov ani vzdelaniu tútorov. Je jedno, či ním bude profesionálny architekt, umelec, alebo študent a ponúkne konštrukčný workshop, teoretické workshopy, prácu s novými médiami, alebo performance. Niektoré z workshopov sú veľmi kolaboratívne, iné skôr inštruktívne. Výsledkom môžu byť intervencie v mestskom alebo krajinnom priestore, drobné architektúry, experimentálna práca s rôznymi médiami. Prezentácia výsledkov prebieha na záverečnej výstave, otvorenej aj pre miestnu verejnosť. Okrem workshopov prebiehajú prednášky architektov alebo profesionálov z príbuzných disciplín, spojené s témou EASA, históriou, architektúrou, alebo kultúrnym životom lokality. Nezanedbateľnou súčasťou je zábava a užívanie si. Akcie najrôznejšej intenzity, spontánnosti a rozmanitosti sú pre mnohých najväčším lákadlom. Stále však treba byť pripravený vyhrnúť si rukávy a priložiť ruku k dielu.

Ďalšie aktivity

EASA zostáva aktívna počas celého roka. Konajú sa aj jesenné stretnutia NC (INCM – Intermediate National Contact Meeting), kde sa diskutuje o minulých a budúcich stretnutiach, o problémoch, rekapitulujú sa svetlé stránky, prebiehajú menšie worshopy, exkurzie a prednášky. Rozhodnutiam predchádzajú diskusie a dochádza k nim na základe konsenzu: nikdy sa nehlasuje, každý má priestor vyjadriť svoj názor. Na INCM stretnutiach sa môžu organizovať výstavy, ktorých cieľom je prezentovať rôzne školy architektúry v Európe, porovnať kvalitu výučby, projektov, priestorov. Na INCM 2006 v Moskve sa uskutočnila výstava *European Schools of Architecture*, na INCM 2007 v Motovune výstava *Adaptation*. Na obidvoch boli prezentované už aj slovenské školy architektúry. Okrem toho krajiny organizujú malé stretnutia, tzv. SESAM (Small European Students of Architecture Meeting), trvajúce spravidla tri dni s maximálne 40 účastníkmi. Ich cieľom je ukázať študentom najčastejšie z okolitých krajín svoje mesto, krajinu, školu, ako aj možnosť spolupráce na konkrétnom zadaní.

Slovensko a EASA

Slovensko sa zapojilo do siete EASA účasťou na NC stretnutí v Moskve (november 2006). Na letnom stretnutí EASA 07 (Elefsine Grécko, téma *city_index*) sa zúčastnilo sedem študentov zo Slovenska (FA STU Bratislava, VŠVU Bratislava, TU Košice). Téma *city_index* bola úzko spojená s problematikou Elefsine. Miesto asi 20 km vzdialené od Atén, v staroveku dejisko najveľkolepejších mystérií antického Grécka (eleuzínske mystériá), je dnes jedným z najznečistenejších miest Európy s najväčšou koncentráciou ťažkého priemyslu v Grécku. Elefsina je komplikovaný systém organizovaný do vrstiev, z ktorých každá nesie informácie o svojom období. Celkový obraz súčasného mesta tvorí ich stret – antická, industriálna a postindustriálna vrstva sa navzájom prelínajú. Tvoria ho antické ruiny, ruiny priemyselných budov, stroje fungujúceho priemyslu, nákladného prístavu, obytné štvrte, mestské promenády s modernými reštauráciami a barmi. Cieľom EASA bolo čítať a komentovať komplexnosť miesta akciami, na záver usporiadanými do indexu mesta (city_index), ktorý popisuje a novodefinuje mesto ako celok.

Slovenskí študenti sa zapojili do štyroch rôznych workshopov. V rámci *Small interventions* (konštrukcia drobných architektúr, ktoré majú podnietiť využitie priestoru obyvateľmi) vytvorili na zle prístupnej pláži drevenú platformu, príjemné miesto na sedenie alebo ležanie. Workshop *Serendipity* bol skôr sociálnou prácou, úlohou bolo stimulovať komunikáciu medzi neznámymi ľuďmi. Prostredníctvom lavičky, performance „water fight", alebo inštalácie „bus stop car accident" (na zem namaľované biele pásy imitujúce stopy dopravnej nehody naozaj vyvolali komunikáciu ľudí na zastávke). Workshop *Multiplastic Life Aquatic* kreatívne recykloval plastové fľaše, ktorých sa počas horúčav nazbieralo obrovské množstvo. Vznikli multifunkčné objekty použiteľné na pláži a vo vode, bazén, tienidlo, chladič nápojov a čln pre osemčlennú posádku. *Sign Elefsina* bol výskumne orientovaný workshop s cieľom skúmať znaky mesta. Výsledkom boli napríklad „FocuSign", kovové rámy „zaostrujúce" na zdanlivo obyčajné miesta, meniac ich na priestorové metafory.

EASA 08

EASA sa v lete 2008 na dva týždne nasťahuje do komunity s asi 170 obyvateľmi – Letterfrack – na západe Írska. Témou bude adaptácia. Z Írska sa v 90. rokoch stal ekonomický tiger s najnižšou mierou nezamestnanosti a vysokou životnou úrovňou. To všetko však malo svoju cenu: rozrastajúce sa predmestia („nocľažné" miesta slabej kvality), dvojhodinové dochádzanie do práce, vysoká závislosť na rope. EASA sa po úvodných dvoch dňoch presunie z Dublinu krížom cez celú krajinu na západ, z megacity cez predmestia až do rurálneho prostredia. Dôraz bude kladený na vysoko odborné workshopy (možnosť využiť dielne miestnej školy nábytku), teoretické workshopy budú spojené s rozvojom Letterfracku a udržateľnosťou života v rurálnom prostredí vo všeobecnosti. Zameranie, ktoré nie je veľmi vzdialené slovenskému prostrediu. Preto, a pre tisíc ďalších dôvodov, je vítaná účasť aj našich študentov. V prípade záujmu kontaktujte lokálny národný kontakt (easa.slovensko@gmail.com). Ďalšia možnosť je zúčastniť sa ako tútor a viesť workshop.
www.easa.tk; www.easa007.gr; www.easa008.ie.

Hana Michálková, FA STU

foto: **zúčastnení študenti**

Veľvyslanec USA navštívil našu univerzitu

Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave navštívil veľvyslanec USA v SR Jeho Excelencia Vincent Obsitnik. Na prijatí sa zúčastnil rektor STU prof V. Báleš, prorektori prof. D. Petráš a doc. R. Redhammer. Predmetom prvej oficiálnej návštevy boli otázky ďalšej spolupráce v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, ale aj podpory podnikateľskej činnosti na STU. Americký veľvyslanec sa prejavil ako patriot Slovenska, kde koniec koncov žili i jeho rodičia a ku ktorému má stále vrelý vzťah.

S mimoriadnym záujmom si vypočul i prezentácie zástupcov niekoľkých firiem aktívnych v rámci Inkubátora STU, pričom prejavil veľký záujem o ich činnosť s prísľubom kontaktov i na amerických partnerov.

Jednalo sa síce o oficiálnu návštevu, jej priebeh a atmosféra však boli viac ako priateľské a prítomní sa dohodli na ďalšom vzájomne prospešnom rozvoji bilaterálnych vzťahov v budúcnosti.

Jeho Excelencia Vincent Obsitnik (zľava) pri návšteve univerzity.

prof. Ing. Dušan Petráš, PhD., prorektor STU

CAPRONI

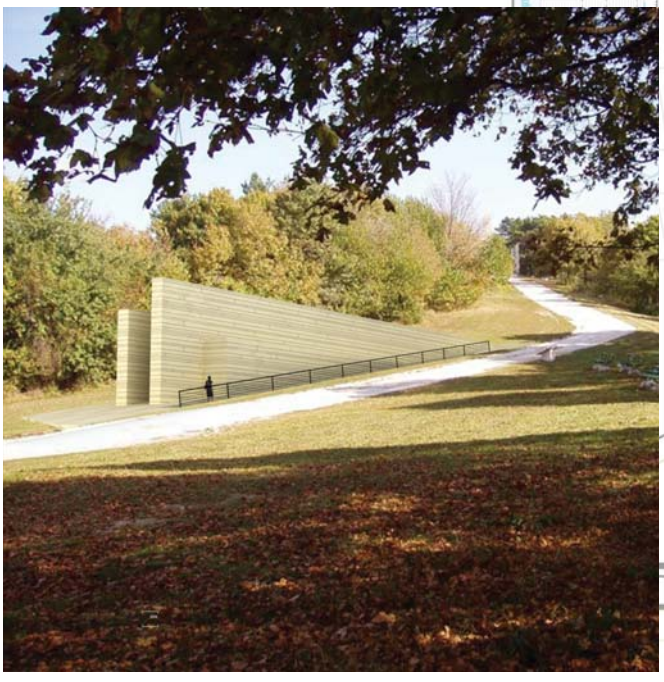

CAPRONI

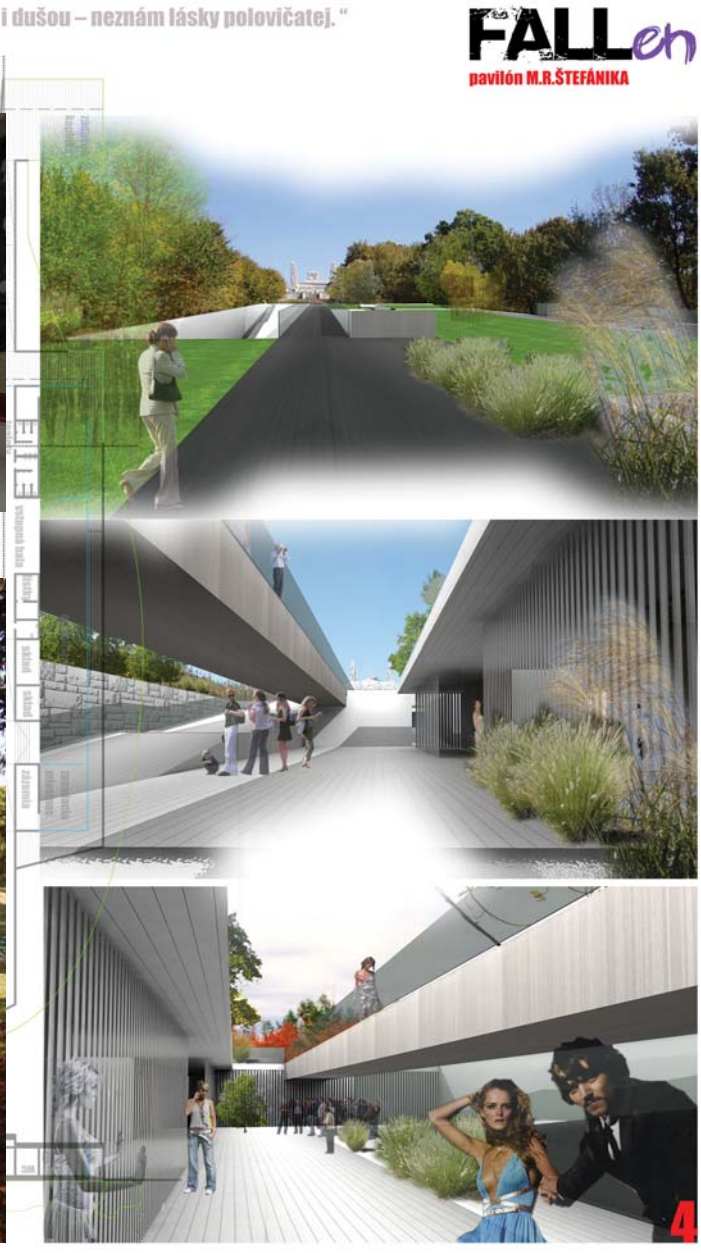

FALLen

Víťazné návrhy študentskej súťaže - Pavilón M. R. Štefánika (str. 12).